

Biuletyn

informacyjny

10/2017

Stawki płatności bezpośrednich za 2017 r.

**Pomoc dla rolników,
którzy ponieśli straty w sierpniowych nawałnicach**

Razem łatwiej
Od 30 października do 28 grudnia 2017 r.
oddziały regionalne ARiMR przyjmują wnioski
na *Tworzenie grup producentów i organizacji producentów*

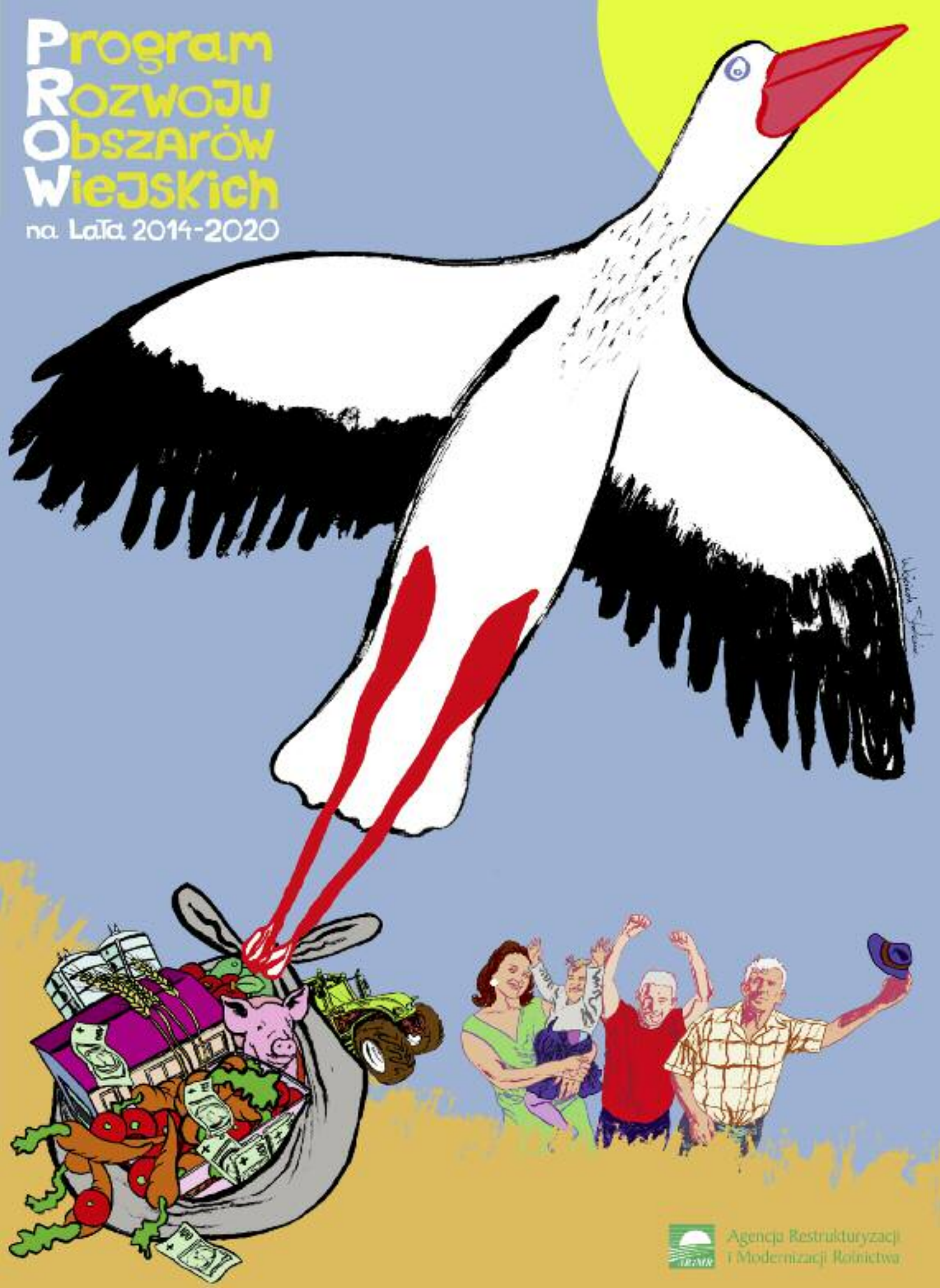
Ministerstwo Rolnictwa
i Rozwoju Wsi

Agencja Restrukturyzacji
i Modernizacji Rolnictwa

Program Rozwoju Obszarów Wiejskich

na lata 2014-2020

Agencja Restrukturyzacji
i Modernizacji Rolnictwa

W numerze:

MRiRW

Wotum nieufności	3
– odpowiedź na zarzuty	
Stawki płatności bezpośrednich za 2017 r.	17
Zmiany w zazielenieniu od 2018 r.	18
Rolnictwo ekologiczne	20
Co nowego od przyszłego roku	
Zmiany od kampanii 2018 r.	22
w <i>Działaniu rolno-środowiskowo-klimatycznym</i>	
Ważne dla hodowców ptaków	24
Melioracje oraz opłaty za wodę w rolnictwie	25
Dobre tegoroczne żniwa	28
Rozmowy polsko-amerykańskie	29
Posiedzenie polsko-białoruskiej grupy roboczej w Poznaniu	29
Ministrowie rolnictwa w Wyszehradzie	29
Z wizytą w Kazachstanie	30
Polsko-saksońska współpraca	30
Unijni ministrowie w Tallinie	30
Współpraca z Chinami	31

ARiMR

Wsparcie na odtworzenie potencjału gospodarstwa	32
Pomoc dla rolników,	33
którzy ponieśli straty w sierpniowych nawałnicach	
Pieniądze z PROW na zapobieganie klęskom żywiołowym	34
Razem łatwiej	36
Od 30 października do 28 grudnia 2017 r. oddziały regionalne ARiMR przyjmują wnioski na <i>Tworzenie grup producentów i organizacji producentów</i>	
Z pierwszej ręki	38

KOWR

KOWR już działa	39
-----------------	----

Zdaniem ministra

Krzysztof Jurgiel, minister rolnictwa i rozwoju wsi

Szanowni Państwo!

Wraz z zakończeniem żniw, po dożynkach, rozpoczynamy nowy rok gospodarczy w rolnictwie. Od tego jak będziemy pracowali na jesieni zależą nasze przyszłoroczne plony. Postęp techniczny i technologiczny stawia przed rolnikami coraz większe wymagania. Mamy najwięcej w Unii Europejskiej młodych rolników. Przejęcie przez resort szkół rolniczych pozwala na jeszcze lepsze przygotowanie młodych ludzi do tego trudnego zawodu. Dofinansowanie tych placówek, lepsze ich wyposażenie w nowoczesne środki dydaktyczne i dostosowanie profilu kształcenia do współczesnych wymogów pozwoli młodym ludziom nie tylko na lepsze przygotowanie zawodowe, ale także na dobre przygotowanie do podejmowania studiów wyższych.

Coraz lepsze przygotowanie rolników do pracy nie daje jednak gwarancji osiągnięcia pozytywnych rezultatów w gospodarstwie. W rolnictwie nie wszystko zależy od nas. W dalszym ciągu jesteśmy uzależnieni od kaprysów aury. Dlatego tak ważne jest, aby ubezpieczenia upraw i zwierząt gospodarskich stały się powszechne. Przeznaczamy bardzo duże środki na dopłaty do stawek ubezpieczeniowych i sytuacja stopniowo się poprawia, choć jest jeszcze daleka od satysfakcjonującej. Prowadzimy szerokie konsultacje i dyskusje na temat zmian, które mogłyby przyspieszyć moment, w którym ubezpieczenia upraw i zwierząt gospodarskich rzeczywiście stałyby się powszechne.

Początek jesieni to także doroczne święto polskiej żywności, jak często określa się tym mianem targi Polagra Food. Tegoroczna edycja targów była także okazją do wręczenia przedstawicielom 57. firm kolejnych 155 znaków Poznaj Dobrą Żywność dla całej gamy produktów. Bez przesady można stwierdzić, że nasza żywność jest naszym atutem. Wstępne dane handlu zagranicznego artykułami rolno-spożywczymi pozwalają sądzić, że tegoroczny wynik sprzedaży osiągnie poziom ponad 25 mld euro, przy utrzymującym się cały czas dodatnim bilansie wymiany handlowej.

Pod koniec września odbyło się posiedzenie Rady Dialogu Społecznego w Rolnictwie. Omawialiśmy kolejne etapy prac nad Strategią na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020. Określając cele w każdym z obszarów, wskazujemy konkretne projekty służące realizacji celów strategicznych. Obecnie na listę wpisane są 173 projekty strategiczne oraz 12 projektów flagowych. Lista ma charakter otwarty i może być modyfikowana. Co istotne, nowe inicjatywy projektowe spełniające przesłanki do uznania za projekt strategiczny bądź flagowy mogą być do listy projektów dopisywane.

Ponadto przygotowujemy zmiany w ustawie o sprzedaży ziemi. W ministerstwie prowadzony jest monitoring regulacji wprowadzonych ustawą z kwietnia ubiegłego roku. Obecnie analizowane są postulaty i wnioski wpływające od związków i organizacji rolniczych, osób prywatnych oraz innych podmiotów, w zakresie zmian przepisów dotyczących obrotu oraz gospodarowania nieruchomościami rolnymi. Część z nich zostanie uwzględniona w opracowywanym projekcie ustawy. Ważne jest to, że skutecznie zostały rozwiązane problemy tzw. słupów oraz spekulacji ziemią rolną. Po ponad roku od wejścia w życie ustawy, można jednoznacznie stwierdzić, że zakładane przy wprowadzaniu w życie nowych regulacji cele są realizowane zgodnie z założeniami.

W tym numerze Biuletynu przedstawiam moją pełną odpowiedź na zarzuty skierowane pod moim adresem przez posłów składających wniosek o wyrażenie przez Sejm RP wotum nieufności wobec moich działań w resorcie rolnictwa. Jest to odniesienie się do poszczególnych zarzutów, natomiast w kolejnym numerze Biuletynu przedstawię Państwu sprawozdanie z dwóch lat sprawowania przeze mnie urzędu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Jestem przekonany, że pozwoli ono Państwu na osobistą ocenę tego co zostało zrealizowane z przedstawionego na początku urzędowania Planu działań MRiRW na lata 2015-2019.

Wotum nieufności

– odpowiedź na zarzuty

Pod koniec września br., podczas posiedzenia Sejmowej Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi Minister Rolnictwa przedstawił odpowiedzi na zarzuty skierowane pod jego adresem we wniosku o wotum nieufności, który złożyła opozycja. Poniżej publikujemy pełny tekst wystąpienia ministra Krzysztofa Jurgieła.

PODWYŻSZENIE WIEKU EMERYTALNEGO DLA ROLNIKÓW

To koalicja PO-PSL, w maju 2012 roku, wprowadziła rozwiązania w zakresie stopniowego podnoszenia i zrównywania powszechnego wieku emerytalnego, dla mężczyzn i kobiet, do 67 lat, zarówno w systemie powszechnym, jak i w systemie rolnym na takich samych zasadach.

W ustawie o *ubezpieczeniu społecznym rolników*, zmienianej w tamtym właśnie czasie, ograniczono także prawo do tzw. wcześniejszej emerytury rolniczej (55 lat dla kobiety, 60 lat dla mężczyzny oraz posiadanie co najmniej 30 lat podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników i zaprzestanie prowadzenia działalności rolniczej). PSL stawia się w pozycji obrońców rolników, ale zapomina dodać, że to rozwiązanie adresowane było tylko do tych rolników, którzy wszystkie ustawowe warunki do przyznania tego świadczenia spełniły do końca 2017 r. Po tym terminie prawo do wcześniejszej emerytury rolniczej wygasa.

Prawo do tzw. wcześniejszej emerytury rolniczej zostało ograniczone za czasów rządów koalicji PO-PSL.

W głosowaniu nr 36 na 14. posiedzeniu Sejmu w dniu 11 maja 2012, kiedy wydłużano wiek emerytalny, uczestniczyło 28 posłów PSL i tylko jeden z nich, poseł Eugeniusz Kłopotek, był temu przeciwny, pozostali głosowali za wydłużeniem wieku emerytalnego, w tym także rolnikom.

MILCZĄCA ZGODA NA LIKWIDACJĘ KRUS

Należy zaznaczyć, iż to koalicja PO-PSL przygotowała i negocjowała z Komisją Europejską dokument pn. Umowa Partnerstwa, w którym zawarte były zapisy o reformie systemu ubezpieczenia społecznego rolników (s. 13 Umowy Partnerstwa) o treści „Plan prac Rządu przewiduje reformę systemu ubezpieczenia społecznego rolników i określa cele tej reformy. Cele te obejmują także kwestie, które będą miały pośredni wpływ

W zaleceniach KE nie ma mowy o likwidacji odrębnego ubezpieczenia społecznego rolników

na zwiększenie mobilności ubezpieczonych w tym systemie. Trwają obecnie prace nad założeniami reformy systemu ubezpieczenia społecznego rolników, której istotą będzie racjonalizacja wydatków budżetowych na ten system. Dla realizacji tego celu konieczne jest jednak uprzednie wprowadzenie w Polsce obowiązku powszechnej rachunkowości w gospodarstwach rolnych oraz włączenie rolników do powszechnego systemu podatkowego”.

KE wiązała dotychczasowe zalecenia właśnie z tymi zapisami. Obecnie zalecenia KE nie są formułowane w kierunku włączenia rolników do powszechnego systemu ubezpieczeń społecznych. Takie zalecenie zostało sformułowane tylko w 2014 r. Z zalecenia przedstawionego w 2017 r. wynika potrzeba reformowania preferencyjnych systemów emerytalnych (m. in. ubezpieczenia społecznego rolników) i nie ma mowy o likwidacji odrębnego ubezpieczenia społecznego rolników.

USTAWA „O SPRZEDAŻY ZIEMI”

To koalicja PO-PSL przez osiem lat nie potrafiła rozwiązać problemu tzw. słupów oraz spekulacji ziemią rolną. 30 kwietnia 2016 r. weszła w życie ustawa z 14 kwietnia 2016 r. o wstrzymaniu sprzedaży nieruchomości Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa oraz o zmianie niektórych ustaw. Uchwalenie tej usta-

wy było niezbędne, gdyż zarówno obowiązująca ustawa z 11 kwietnia 2003 r. o kształtowaniu ustroju rolnego w brzmieniu sprzed nowelizacji, jak i uchwalona w poprzedniej kadencji Sejmu ustawa z dnia 5 sierpnia 2015 r. o kształtowaniu ustroju rolnego nie realizowały w pełni wyrażonej w art. 23 Konstytucji RP zasady, że podstawą ustroju rolnego jest gospodarstwo rodzinne, prowadzone przez rolnika indywidualnego.

Dodatkowo, ziemia w Polsce nabywana była bardzo często w celach spekulacyjnych przez osoby nie zainteresowane jej uprawą, a jedynie w celu osiągnięcia zysku z jej sprzedaży. Powodowało to stały wzrost cen nieruchomości rolnych (na przestrzeni ponad 20 lat ceny gruntów rolnych wzrosły kilkudziesięciokrotnie, do około 40 tys. zł/ha na rynku prywatnym), przez co nieruchomości te były niedostępne dla rolników. Ziemia rolna powinna służyć produkcji rolnej prowadzonej przez osoby o odpowiednich kwalifikacjach. Ustawą z dnia 14 kwietnia 2016 r. wprowadzone więc zostały regulacje mające na celu:

- realizację konstytucyjnej zasady, że podstawą ustroju rolnego jest gospodarstwo rodzinne,
- realną ochronę gruntów rolnych przed niekontrolowanym, spekulacyjnym obrotem, powodującym stały wzrost cen nieruchomości rolnych,
- przeciwdziałanie nadmiernej koncentracji gruntów rolnych,
- zapewnienie bezpieczeństwa żywnościowego kraju.

Zawarte w ustawie z dnia 31 marca 2016 r. o wstrzymaniu sprzedaży nieruchomości Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa oraz o zmianie niektórych ustaw regulacje prowadzą do rzeczywistego, a nie jedynie deklaracyjnego oparcia ustroju rolnego w Polsce na gospodarstwach rodzinnych, co stanowi wypełnienie normy art. 23 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Należy podkreślić, że **zasadność wprowadzenia zmian ustawą o wstrzymaniu sprzedaży nieruchomości Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa oraz o zmianie niektórych ustaw, została potwierdzona przez przyjętą przez Parlament Europejski w dniu 27 kwietnia 2017 r. rezolucję w sprawie aktualnego stanu koncentracji gruntów rolnych w UE: jak ułatwić rolnikom dostęp do gruntów?** Rezolucja ta zawiera postulaty dotyczące m.in. potrzeby zapewnienia rolnikom możliwości nabywania gruntów na powiększanie ich gospodarstw oraz konieczności zapobiegania nadmiernej koncentracji gruntów rolnych. Jednym z ważniejszych jest też ten, który wzywa Komisję Europejską do rozważenia wstrzymania toczących się postępowań, których przedmiotem jest sprawdzenie zgodności z prawem Unii Europejskiej ustawowych regulacji państw członkowskich w zakresie obro-

tu ziemią rolną do czasu ustalenia i opublikowania przez Komisję, wraz z państwami członkowskimi i zainteresowanymi stronami, precyzyjnego katalogu kryteriów pozwalających ustalić dopuszczalne ramy ingerencji państwa w obszar regulacji rynku obrotu nieruchomości rolnymi. Względy, które przemawiały za przejściem przez Parlament Europejski rezolucji korespondują z celami i przepisami zawartymi w ustawie dnia 14 kwietnia 2016 r. o wstrzymaniu sprzedaży nieruchomości Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa oraz o zmianie niektórych ustaw. Należy bowiem podkreślić, że Parlament Europejski, podobnie jak polski

Przyjęta w 2016 r. ustawa „o sprzedaży ziemi” zapewnia realną ochronę gruntów przed spekulacyjnym obrotem, powodującym stały wzrost cen nieruchomości rolnych

ustawodawca, miał m.in. na względzie fakt, że ziemia jest coraz bardziej brakującym zasobem i nie można jej wyprodukować, a stanowi ona podstawę prawa człowieka do zdrowej i wystarczającej żywności, stąd też obrót gruntami rolnymi nie musi być tak samo swobodny jak obrót dowolną inną formą kapitału, ponieważ powierzchnia gruntów nie da się zwiększyć. Przyjmując rezolucję miano również na względzie, że grunty są wykupywane w wielkich ilościach przez inwestorów niezwiązanych z rolnictwem i spekulantów finansowych, a spekulacja gruntami powoduje wzrost cen gruntów oraz uniemożliwia zwiększanie powierzchni małych i średnich gospodarstw, która to powierzchnia jest niezbędna do ich funkcjonowania. Po ponad roku od wejścia w życie ustawy, można jednoznacznie stwierdzić, że **zakładane przy wprowadzaniu w życie nowych regulacji cele są realizowane, zgodnie z założeniami.**

Zmiany przepisów wprowadzone ustawą z 14 kwietnia 2016 r. spowodowały zmianę priorytetów polityki państwa w zakresie gospodarowania Zasobem Własności Rolnej Skarbu Państwa poprzez przesunięcie punktu ciężkości ze sprzedaży gruntów na ich wydzierżawienie, służące powiększeniu lub tworzeniu gospo-

darstw rolnych przez rolników indywidualnych. Grunty rolne nabywane są obecnie przede wszystkim przez rolników indywidualnych. Wprowadzenie obstrzeżeń w obrocie nieruchomościami rolnymi uniemożliwiło nabywanie gruntów rolnych w celach spekulacyjnych, co też przełożyło się na zahamowanie wzrostu cen tych nieruchomości. Ceny te ustabilizowały się na poziomie podobnym do zeszłorocznych (dane wg GUS: I kwartał 2016 r. – 39 002 zł/ha, I kwartał 2017 r. – 40 403 zł/ha).

Należy jednocześnie podkreślić, że w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi prowadzony jest stały monitoring regulacji wprowadzonych ustawą z dnia 14 kwietnia 2016 r. o wstrzymaniu sprzedaży nieruchomości Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa oraz o zmianie niektórych ustaw. Obecnie analizowane są postulaty i wnioski wpływające od związków i organizacji rolniczych, osób prywatnych oraz innych podmiotów, w zakresie zmian przepisów dotyczących obrotu oraz gospodarowania nieruchomościami rolnymi.

Część z nich zostanie uwzględniona w opracowywanym projekcie ustawy o zmianie ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego oraz ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa.

Odnosząc się do kwestii podniesionych w uzasadnieniu wniosku, w zakresie zmian wprowadzonych ustawą z dnia 14 kwietnia 2016 r. o wstrzymaniu sprzedaży nieruchomości Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa oraz o zmianie niektórych ustaw należy wskazać, że są one w większości nieprawdziwe.

Zgodnie z uchwałą Sądu Najwyższego z 22 czerwca 2017 r., sygn. akt III CZP 24/17, zbycie nieruchomości rolnej przez nabywcę przed upływem okresu 10 lat od dnia nabycia przez niego tej nieruchomości osobie bliskiej nie wymaga zgody sądu wydanej na podstawie art. 2b ust. 3 ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego, **nie ma więc żadnych przeszkód związanych z дарowaniem dziecku ziemi nabytej zarówno przed 30 kwietnia 2016 r. jak i po tej dacie.**

Nie można zgodzić się ze stwierdzeniem, że „zupełnie wykluczono możliwość osiedlania się na terenach wiejskich, budowa nowych domów graniczy z cudem”. Zgodnie z art. 11 pkt 1 ustawy z dnia 14 kwietnia 2016 r. o wstrzymaniu sprzedaży nieruchomości Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa oraz o zmianie niektórych ustaw, przepisów ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego nie stosuje się do gruntów rolnych zabudowanych o powierzchni nie przekraczającej 0,5 ha (tzw. siedlisk), które w dniu wejścia w życie ustaw nie są częścią gospodarstwa rolnego. Zgodnie z art. 11 ust. 2 ustawy z 14 kwietnia 2016 r. przepisy ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego nie

mają zastosowania również do nieruchomości rolnych, które w dniu 30 kwietnia 2016 r. w ostatecznych decyzjach o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu przeznaczone są na cele inne niż rolne. Nieruchomości rolne powinny być wykorzystywane przede wszystkim do działalności rolniczej, a na cele zabudowy powinny być nabywane nieruchomości przeznaczone na ten cel w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego. Stąd też przepisy ustawy o *kształtowaniu ustroju rolnego* mają zastosowanie jedynie do nieruchomości rolnych w rozumieniu Kodeksu cywilnego, z wyłączeniem nieruchomości położonych na obszarach przeznaczonych w planach zagospodarowania przestrzennego na cele inne niż rolne.

Przepisy ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego nie mają zastosowania do nieruchomości położonych na obszarach przeznaczonych w planach zagospodarowania przestrzennego na cele inne niż rolne

Obywatele krajów należących do Europejskiego Obszaru Gospodarczego oraz obywatele Konfederacji Szwajcarskiej mogą nabywać grunty rolne położone na terytorium RP bez zezwolenia, jednakże, każdy nabywca nieruchomości rolnej musi spełniać wymogi określone w ustawie z dnia 11 kwietnia 2003 r. o *kształtowaniu ustroju rolnego*. Stosownie do art. 2a tej ustawy, nabywcą nieruchomości rolnej, co do zasady może być rolnik indywidualny. Za rolnika indywidualnego uważa się natomiast osobę fizyczną będącą właścicielem, użytkownikiem wieczystym, samoistnym posiadaczem lub dzierżawcą nieruchomości rolnych, których łączna powierzchnia użytków rolnych nie przekracza 300 ha, posiadającą kwalifikację rolniczą oraz co najmniej od 5 lat zamieszkałą w gminie, na obszarze której jest położona jedna z nieruchomości rolnych wchodzących w skład gospodarstwa rolnego i prowadzącą przez ten okres osobiście to gospodarstwo. Osoba taka powinna więc prowadzić gospodarstwo rolne i zamieszkiwać w Polsce. Dowodem potwierdzającym zamieszkanie jest zaświadczenie o zameldowaniu na pobyt stały. Oznacza to, że za rolnika indywidualnego

może zostać uznana osoba fizyczna, która oprócz spełnienia pozostałych wymogów wykaże się również takim dokumentem. Chodzi tu o zaświadczenie wydane na podstawie art. 32 ustawy z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji *ludności* (Dz. U. z 2016 r. poz. 722), przez wójta, burmistrza lub prezydenta miasta. Dokumentu takiego nie może uzyskać osoba zamieszkała na stałe poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, tym samym osoba taka nie może więc zostać uznana za rolnika indywidualnego.

W 2016 r. cudzoziemcy nabyli na podstawie 743 transakcji nieruchomości rolne i leśne o łącznej powierzchni 575,89 ha co stanowi ok. 18% ogólnej powierzchni nieruchomości gruntowych nabytych przez cudzoziemców. Wskazana w uzasadnieniu wniosku powierzchnia 3185 ha dotyczyła nabycia przez cudzoziemców nieruchomości gruntowych (rolnych i nierolniczych).

PARALIŻ AGENCJI PŁATNICZEJ

Podniesione we wniosku zarzuty dotyczące funkcjonowania ARiMR nie znajdują potwierdzenia w rzeczywistości.

System Informatyczny Agencji (SIA) działa. Obecnie prowadzone są prace nad jego dostosowaniem do obsługi wniosków o przyznanie płatności w ramach systemów wsparcia bezpośredniego oraz płatności obszarowych PROW za 2017 r. Prace te są na zaawansowanym poziomie. Terminy wdrożeń poszczególnych funkcjonalności, które zostały zakontraktowane, umożliwiają rozpoczęcie realizacji wypłat w terminach określonych przepisami prawa unijnego.

Ze względu na etapowość obsługi wniosków o przyznanie płatności w ramach systemów wsparcia bezpośredniego oraz płatności obszarowych PROW, system jest budowany przyrostowo i pełną funkcjonalność osiąga na ostatnim etapie, tj. naliczeń płatności. Taki model budowy oprogramowania jest najbardziej racjonalny pod każdym względem i jest stosowany już od 2004 r., tj. od początku budowy Zintegrowanego Systemu Zarządzania i Kontroli (ZSZiK).

Należy jednocześnie podkreślić, że przyznawanie wsparcia jest skomplikowanym i czasochłonnym procesem, w szczególności po zmianach wprowadzonych w wyniku reformy Wspólnej Polityki Rolnej z 2013 r. Również w poprzednich latach wypłata płatności była rozłożona w czasie. Przypominam, że w Polsce o płatności bezpośrednie corocznie ubiega się ok. 1,35 mln rolników, a więc tyle co we Francji, Niemczech i Hiszpanii łącznie.

W kwestii zmian kadrowych w ARiMR pragnę wyjaśnić, że dotyczyły one zaledwie kilku procent zatrudnio-

nych i spowodowane były m.in. brakiem przygotowania ARiMR do realizacji płatności bezpośrednich za rok 2015. Zgodnie z wyjaśnieniami ARiMR, zmiany te nie mają żadnego wpływu na tempo realizacji płatności bezpośrednich. Każda z nowozatrudnionych osób przed przystąpieniem do weryfikacji wniosków o przyznanie płatności ma obowiązek ukończyć wymagane w tym zakresie szkolenia, zakończone egzaminem.

Obecnie prowadzone są w ARiMR prace nad dostosowaniem Systemu Informatycznego Agencji (SIA) do obsługi wniosków o przyznanie płatności w ramach systemów wsparcia bezpośredniego oraz płatności obszarowych PROW za 2017 r.

Oceniając kwestie związane z realizacją płatności bezpośrednich za 2015 r. należy mieć na względzie, że pełną odpowiedzialność za przygotowanie do tej kampanii ponosił jeszcze poprzedni rząd. Zmiana na stanowisku Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi nastąpiła dopiero w listopadzie 2015 r., a więc już po rozpoczęciu wypłaty środków za 2015 r. w formie zaliczek. Dzięki natychmiastowej interwencji nowego kierownictwa MRiRW zwiększone zostały środki na zaliczki tak, aby otrzymali je wszyscy uprawnieni rolnicy. Łącznie z tego tytułu wypłacono 2,68 mld zł. Podjęte działania naprawcze pozwoliły na uruchomienie wypłat pełnych płatności od 1 grudnia 2015 r., jak również udało się przyspieszyć wdrażanie poszczególnych funkcjonalności systemu informatycznego.

■ Wypłata płatności bezpośrednich za 2016 r.

Zaliczki za rok 2016 wypłacane były w maksymalnej wysokości określonej w przepisach unijnych, tj. 70%, na poczet wszystkich rodzajów płatności bezpośrednich realizowanych w Polsce. W ramach zaliczek wypłacono ok. 9,67 mld zł dla ok. 1,33 mln rolników, tj. 98,5% wszystkich rolników ubiegających się o płatności bezpośrednie za 2016 r. Po raz pierwszy od przystąpienia Polski do UE, w tak krótkim czasie (półtora miesiąca) do polskich rolników trafiło tak duże wsparcie w postaci płatności bezpośrednich. Jest to kwota znacznie wyższa od łącznych wypłat na koniec grudnia i na koniec

stycznia za kampanie 2009-2015 oraz od całkowitych kwot przeznaczonych na płatności bezpośrednie w kampaniach 2004-2008.

Poziom zaliczek na poczet płatności bezpośrednich za 2017 r. został podwyższony do 70 procent

Według stanu na dzień 30 czerwca 2017 r. ARiMR z tytułu płatności bezpośrednich za 2016 r. wypłaciła rolnikom ok. 14,535 mld zł. Wypłacona kwota jest najwyższą, jaka dotychczas trafiła do rolników z tego tytułu w ramach danej kampanii, i tak na przykład w stosunku do kwoty za 2012 r. jest ona wyższa o 839 mln zł, w stosunku do kwoty za 2013 r. o 464 mln zł, w stosunku do kwoty za 2014 r. o 386 mln zł, a w stosunku do kwoty za 2015 r. o 324 mln zł. Jednocześnie wypłacona kwota stanowi ponad 99% całkowitej koperty finansowej przeznaczonej do wypłaty, podczas gdy w poprzednich latach wskaźnik ten był niższy i wynosił: za 2015 r. – 97,39%, za 2014 r. – 98,29%, za 2013 r. – 95,33%, za 2012 r. – 95,75%, za 2011 r. – 96,97%, za 2010 r. – 96,66%. Przedstawione dane potwierdzają, że realizacja płatności bezpośrednich za rok 2016 przebiegała znacznie sprawniej niż w latach ubiegłych. Według stanu na dzień 15 września br., Agencja z tytułu płatności bezpośrednich za 2016 r. wypłaciła 14,647 mld zł. Do obsługi pozostaje ok. 1,3 tys. spraw, w tym dla ponad 500 spraw postępowanie administracyjne nie może być zakończone ze względu na trwające postępowania spadkowe w wyniku śmierci rolnika przed wydaniem decyzji. Zgodnie z otrzymanymi zapewnieniami, ARiMR dla pozostałych spraw nalicza płatności i wydaje decyzje w sprawie ich przyznania niezwłocznie po zakończonym postępowaniu administracyjnym, a środki finansowe są przekazywane tym rolnikom w możliwie najkrótszym terminie.

Wypłata płatności po 30 czerwca dotyczy nielicznych przypadków (np. z uwagi na skomplikowany charakter sprawy czy trwające postępowanie spadkowe), oraz nie więcej niż 5% wydatków dokonanych w terminie. Sto-

sownie natomiast do art. 5 rozporządzenia (UE) nr 907/2014, jeżeli wydatki dokonane po 30 czerwca są równe lub mniejsze od 5% wydatków dokonanych w terminie, nie stosuje się zmniejszeń (płatności nadal kwalifikują się do finansowania unijnego).

W związku z powyższym brak jest podstaw, aby mówić, że jakiegokolwiek środki zostaną utracone przez rolników oraz, że nie będzie refundacji środków przez Unię Europejską.

Podobnie jak w roku ubiegłym, w połowie października rozpocznie się wypłata płatności bezpośrednich w formie zaliczek. Na nasz wniosek, Komisja Europejska wydała decyzję przewidującą zwiększenie poziomu zaliczek na poczet płatności bezpośrednich w Polsce z 50 do 70%. Zwiększenie poziomu zaliczek ma związek z wystąpieniem w Polsce niekorzystnych zjawisk atmosferycznych. Oznacza to, że począwszy od 16 października br. rolnicy w całej Polsce, niezależnie od wielkości gospodarstwa, będą mogli otrzymać zaliczki na poczet płatności bezpośrednich za 2017 r. w zwiększonej wysokości.

PROGRAM ŻYWNOŚCIOWY DLA POLSKICH UCZNIÓW – OSZCZĘDNOŚCI NA POLSKICH DZIECIACH

Odnosząc się do kwestii świeżo uruchomionego „Programu dla szkół”, w ramach którego przewidziano bezpłatne udostępnianie uczniom szkół podstawowych produktów sektora owocowo-warzywnego oraz mlecznego należy podkreślić, że jego celem jest skuteczne upowszechnianie zdrowych nawyków żywieniowych. Program ten zastąpił dwa realizowane dotąd oddzielnie programy „Owoce i warzywa w szkole” i „Mleko w szkole”. Łączna kwota przeznaczana na współfinansowanie krajowe ww. programów w roku szkolnym 2016/2017 wyniosła 128,1 mln zł. Dokładnie ta-

Od roku szkolnego 2017/2018 programy „Mleko w szkole” i „Owoce i warzywa w szkole” zostały zastąpione jednym wspólnym programem szkolnym

ka sama kwota współfinansowania krajowego została alokowana na realizację Programu dla szkół w roku 2017/2018. Tym samym nie może być mowy o ograniczeniu krajowych środków na realizację programu, czy jakiegokolwiek oszczędności na polskich dzieciach w tym kontekście. Ponadto, należy zauważyć, że łącznie środki UE i krajowe będą wyższe.

W ramach nowego „Programu dla szkół” zmieniono zasady finansowania, położono nacisk na dystrybucję świeżych owoców i warzyw oraz naturalnych przetworów mlecznych, jak również wprowadzono obowiązek realizacji działań innych niż dystrybucja produktów objętych programem dla szkół, takich jak edukacja, promocja, monitoring i ocena. Powyższe wymusiło potrzebę określenia niektórych parametrów nowego programu na poziomie innym niż były one określone dotychczas. Parametry te dotyczą m.in. grupy docelowej dzieci objętych programem, intensywności udostępniania porcji w ramach obu komponentów czy długości okresu udostępniania porcji. Grupa docelowa została określona w porozumieniu z Ministrem Zdrowia, który wskazywał, że dla osiągnięcia głównego celu przedmiotowego programu, tj. wykształcenia pożądanego nawyku spożywania przez uczniów zdrowych produktów, szczególnie istotne jest zachowanie dużej częstotliwości ich udostępniania dla najmłodszych dzieci.

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi będzie bardzo uważnie monitorowało efekty realizacji programu szkolnego w myśl nowo obowiązujących przepisów, a w przypadku pojawienia się ewentualnych sygnałów świadczących o potencjalnych zagrożeniach dołoży wszelkich starań, by je natychmiast eliminować mając na uwadze korzyści wynikające dla dzieci i młodzieży z udziału w przedmiotowych programach.

EMBARGO NA RYNKI WSCHODNIE ORAZ MAŁY RUCH GRANICZNY

Kwestia embarga na rynki wschodnie to decyzje unijne i dlatego też tylko na tym poziomie może być ta sprawa rozwiązana.

Wprowadzone ograniczenia w małym ruchu granicznym wynikały z zagrożeń, które wg właściwego do tych spraw resortu nie zostały do tej pory wyeliminowane.

Kwestie wycofywania produktów z rynku wynikają z unijnych decyzji. PSL doskonale wie, że problemem zawsze było słabe zorganizowanie producentów w ramach grup producenckich, a z tym przez osiem lat rządów nie potrafiono sobie poradzić.

Niezależnie od powyższego w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi podjęto prace nad przygotowaniem przepisów krajowych wdrażających kolejne przyjęte

Sprawa embarga na rynki wschodnie może być rozwiązana tylko na poziomie decyzji unijnych

przez Komisję Europejską uregulowanie, w którym przewidziane zostały tymczasowe nadzwyczajne środki wsparcia dla producentów owoców tradycyjnie kierowanych z UE na rynek rosyjski przed wprowadzeniem embarga. Rozporządzenie to zostało zaproponowane przez Komisję m.in. w związku ze staraniami podejmowanymi przez polski rząd. Na podstawie przepisów rozporządzenia, o którym mowa, polscy sadownicy będą mogli przeprowadzić operacje wycofania z rynku ponad 77 tys. ton jabłek i gruszek. Wobec szacowanych niższych zbiorów owoców w bieżącym roku ograniczenie ich podaży o taką ilość jabłek powinno skutkować wzrostem cen oferowanych producentom.

AFRYKAŃSKI POMÓR ŚWIŃ ORAZ PTASIA GRYPA

■ Afrykański pomór świń

Afrykański pomór świń (ASF) jak każda choroba nie uznaje granic, co pokazują przypadki choroby stwierdzone w kolejnych państwach członkowskich. Zagrożenie tą chorobą ma charakter ogólnoeuropejski. W obecnym roku mieliśmy do czynienia z kolejnym sezonowym szczytem jej aktywności.

Do dnia 18 września br. na terytorium Polski stwierdzono łącznie, od początku występowania choroby, 98 ognisk ASF u świń, w tym 75 ognisk w 2017 r.

Wszystkie ogniska choroby wystąpiły na obszarach objętych restrykcjami w związku z ASF, określonym w załączniku do decyzji wykonawczej Komisji nr 2014/709/UE z dnia 9 października 2014 r. w sprawie środków kontroli w zakresie zdrowia zwierząt w odniesieniu do afrykańskiego pomoru świń w niektórych państwach członkowskich i uchylającej decyzję wykonawczą 2014/178/UE (Dz. Urz. UE L 295 z 11.10.2014, str. 63, z późn. zm.).

We wszystkich gospodarstwach, w których zostały wyznaczone ogniska ASF, organy Inspekcji Weterynaryjnej

podjęły, zgodnie z obowiązującymi przepisami, czynności związane z likwidacją choroby. Zabito i zutylizowano wszystkie świny, zniszczeniu lub unieszkodliwieniu poddano pasze, ściótkę oraz inne przedmioty, które mogły zostać skażone, a nie mogły zostać skutecznie oczyszczone i odkażone, wykonano czynności mycia i odkażania pomieszczeń, w których przebywały świny, środków transportu używanych do transportu świń lub ich tusz oraz sprzętu.

W 2017 r. nie stwierdzono ognisk ASF w gospodarstwach położonych na obszarze wskazanym w programie bioasekuracji

W sposób ciągły, przy zaangażowaniu organów Inspekcji Weterynaryjnej oraz wielu instytucji w tym służby celnej, policji, władz regionalnych oraz myśliwych, kontynuowane są prace mające na celu zahamowanie rozprzestrzeniania się wirusa ASF na pozostałą część kraju.

Analizując przyjęte dotychczas rozwiązania zdecydowano o konieczności wprowadzenia dalszych zmian w obowiązujących przepisach, dotyczących odstrzału sanitarnego i bioasekuracji, w związku z czym wydano:

- ustawę z dnia 20 lipca 2017 r. o zmianie ustawy o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. poz. 1521),
- rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 lipca 2017 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń (Dz. U. poz. 1333),
- rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 12 lipca 2017 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie wprowadzenia „Programu bioasekuracji mającego na celu zapobieganie szerzeniu się afrykańskiego pomoru świń” na lata 2015-2018 (Dz. U. poz. 1378).

■ Bioasekuracja

Celem wprowadzonych ww. przepisami zmian było podniesienie poziomu zabezpieczenia gospodarstw

utrzymujących trzode chlewną, tak aby ograniczyć maksymalnie ryzyko zawleczenia wirusa ASF.

Bioasekuracja ma istotne znaczenie przy ograniczaniu dalszego szerzenia się choroby. Jak wynika z analizy występowania ASF u świń w Polsce w okresie 1 roku od zastosowania określonych środków, tj. od 29 kwietnia 2015 r. do 29 kwietnia 2016 r. na obszarze, gdzie jest realizowany program bioasekuracji, nie stwierdzono afrykańskiego pomoru świń u świń utrzymywanych w gospodarstwach. Również w 2017 r. nie stwierdzono ognisk ASF w gospodarstwach położonych na obszarze wskazanym w programie bioasekuracji wprowadzonym rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 3 kwietnia 2015 r. (Dz. U. poz. 517).

Na obszarze, gdzie realizowany jest program bioasekuracji, świnię mogą być utrzymywane tylko w gospodarstwach spełniających wszystkie wymagania bioasekuracji określone w przedmiotowym programie.

W każdym przypadku, gdy podmiot nie spełnia ww. wymagań powiatowy lekarz weterynarii wydaje decyzję nakazującą zabicie utrzymywanych w gospodarstwie zwierząt z gatunków wrażliwych na ASF lub poddanie tych zwierząt ubojowi oraz zakazującą wprowadzania do gospodarstwa i utrzymywania w nim zwierząt przez czas trwania programu bioasekuracji. W takiej sytuacji posiadaczowi zwierząt przysługuje odszkodowanie za zabite lub poddane ubojowi zwierzęta bez możliwości ubiegania się o rekompensatę.

Ponadto możliwa jest dobrowolna rezygnacja z utrzymywania w gospodarstwach świń, w tym ze względów finansowych, przy zapewnieniu takim posiadaczom zwierząt rekompensaty za nieprzerwane nieutrzymywanie świń przez czas realizacji programu oraz odszkodowania za zwierzęta zabite lub poddane ubojowi z nakazu organu Inspekcji Weterynaryjnej.

Oprócz tego, choć zgodnie z ustawą z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, realizacja programu bioasekuracji, z wyłączeniem kosztów nadzoru sprawowanego przez organy Inspekcji Weterynaryjnej, jest finansowana przez posiadaczy zwierząt, z inicjatywy Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w 2015 r. wprowadzona została zmiana do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 stycznia 2015 r. w sprawie szczegółowego zakresu i sposobu realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz. U. poz. 187, z późn. zm.).

Zgodnie z ww. rozporządzeniem producenci rolni, którzy w latach 2015-2018 przez co najmniej rok utrzymywali świnię w gospodarstwach położonych na obszarze, na którym realizowany jest program bioasekuracji, mogą składać wnioski o udzielenie pomo-

cy o charakterze pomocy *de minimis* w rolnictwie, na refundację 50% wydatków poniesionych na zakup mat dezynfekcyjnych, sprzętu do wykonania zabiegów dezynfekcyjnych, dezynsekcyjnych lub deratyzacyjnych oraz produktów biobójczych, środków dezynsekcyjnych lub deratyzacyjnych, odzieży ochronnej i obuwia ochronnego oraz wydatków poniesionych na zabezpieczenie budynków, w których utrzymywane są świnię przed dostępem zwierząt domowych.

W ramach programu bioasekuracji w 2017 r. do powiatowych lekarzy weterynarii wpłynęło 2618 oświadczeń, że gospodarstwo, w którym utrzymywane są świnię nie spełni wymagań określonych w programie (liczba świń w tych gospodarstwach 30 123 szt.) – stan na 12.09.2017 r.

Efekty realizowanego aktualnie programu bioasekuracji będą widoczne w kolejnych miesiącach.

■ Odstrzał sanitarny

Zmiany przepisów miały również na celu usprawnienie realizacji odstrzału sanitarnego dzików, kluczowego wektora w przenoszeniu choroby.

Ww. ustawą z dnia 20 lipca 2017 r. o zmianie ustawy o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, wprowadzono następujące zmiany:

- dopuszczono do polowań osoby posiadające uprawnienia, a nie będące członkami koła łowieckiego działającego na danym terenie, do wykonywania odstrzału sanitarnego zwierząt,

Redukcja populacji dzików prowadzona jest w sposób ciągły, w ramach planowej gospodarki łowieckiej oraz odstrzału sanitarnego

- wprowadzono możliwość wypowiedzenia umowy dzierżawy, dla dzierżawców lub zarządców obwodów łowieckich, nie stosujących się do nakazów i zakazów nałożonych na nich, zgodnie z przedmiotową ustawą, co ma przyczynić się do tego, aby nakazany odstrzał sanitarny był skutecznie wykonywany,
- powiatowy lekarz weterynarii uzyskał uprawnienie do nakazania posiadaczowi gospodarstwa, w drodze

decyzji administracyjnej, podjęcia działań w celu umożliwienia wykonania przez myśliwych odstrzału sanitarnego dzików na danym obszarze lub zakazania działań uniemożliwiających lub utrudniających wykonanie odstrzału,

- ułatwiono dokonywanie odstrzału sanitarnego związanego ze zwalczaniem chorób zakaźnych zwierząt na obszarach objętych formami ochrony przyrody, o których mowa w ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, oraz w ich otulinach.

Niezależnie od powyższego należy zaznaczyć, że redukcja populacji dzików prowadzona jest w sposób ciągły, w ramach planowej gospodarki łowieckiej na terenie całego kraju oraz dodatkowo odstrzału sanitarnego dzików, na obszarach, na których występuje ASF lub które są bezpośrednio zagrożone jego wystąpieniem.

Odstrzał sanitarny realizowano w oparciu o rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 19 lutego 2016 r. w sprawie zarządzenia odstrzału sanitarnego dzików (Dz. U. poz. 229) i do dnia 5 czerwca 2017 r. w ramach umów zawartych na podstawie przedmiotowego rozporządzenia odstrzelono 9636 dzików.

Aktualnie odstrzał sanitarny realizowany jest głównie w oparciu o akty prawa miejscowego, tj. rozporządzenia powiatowych lekarzy weterynarii lub wojewodów. Według stanu na dzień 18 września br. w ramach tego odstrzału odstrzelono 3884 dziki z 8373 zaplanowanych do pozyskania, w tym 1024 samice.

Działania mające na celu ułatwienie wykonywania odstrzału, zostały również podjęte przez resort środowiska. W ramach Międzyresortowego Zespołu do spraw łagodzenia skutków związanych z wystąpieniem przypadków afrykańskiego pomoru świń, wypracowano rozwiązania zmierzające do dalszego ułatwienia wykonywania odstrzału dzików w Polsce.

W wyniku przyjętych ustaleń Minister Środowiska, w porozumieniu z resortem rolnictwa, wydał następujące rozporządzenia:

- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 1 sierpnia 2017 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie określenia okresów polowań na zwierzęta łowne (Dz. U. poz. 1487),
- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 1 sierpnia 2017 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie rocznych planów łowieckich i wieloletnich łowieckich planów hodowlanych (Dz. U. poz. 1486),
- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 31 lipca 2017 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków wykonywania polowania i znakowania tusz (Dz. U. poz. 1485),

- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 31 lipca 2017 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie ustalenia listy gatunków zwierząt łownych (Dz. U. poz. 1484).

■ Grypa ptaków

Grypa ptaków jest chorobą, którą cechuje sezonowość, a ryzyko jej pojawienia się rośnie wraz z rozpoczęciem się migracji ptaków wolno żyjących. Możliwość pojawienia się choroby istnieje jednak przez cały rok, o czym świadczą przypadki stwierdzone w innych państwach członkowskich. Sytuacja odnośnie grypy ptaków jest na bieżąco monitorowana, a organy Inspekcji Weterynaryjnej są w pełnej gotowości.

Sytuacja odnośnie grypy ptaków jest na bieżąco monitorowana

W związku z powyższym pomimo skutecznego wygaśnięcia ognisk grypy ptaków, które wystąpiły w 2016 i 2017 r. oraz wiosennej tendencji spadkowej, odnośnie występowania zakażeń u ptaków wolno żyjących, wydane zostało rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 4 kwietnia 2017 r. w sprawie zarządzenia środków związanych z wystąpieniem wysoce zjadliwej grypy ptaków (Dz. U. poz. 722), w którym utrzymane zostały w mocy najważniejsze środki bioasekuracji, niezbędne do stosowania przez hodowców drobiu, celem zabezpieczenia wrażliwego inwentarza przed wystąpieniem grypy ptaków.

Zgodnie z tymi przepisami m. in.:

- drób ma być utrzymywany w sposób ograniczający ich kontakt z dzikimi ptakami oraz wykluczający jego dostęp do zbiorników wodnych, do których dostęp mają dzikie ptaki,
- drób ma być karmiony i pojony w sposób zabezpieczający paszę i wodę przed dostępem dzikich ptaków oraz ich odchodami,
- maty dezynfekcyjne mają być stosowane w obiektach, gdzie drób utrzymywany jest w systemie bezwybiegowym.

Podjęte zostały też działania mające na celu wsparcie producentów drobiu, których dotknęła ta groźna choroba.

W związku z wystąpieniem grypy ptaków na obszarze kraju w 2016 r. oprócz odszkodowań wypłacanych przy zwalczaniu, zgodnie z dyspozycją art. 49 ust. 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, udzielana była również dalsza pomoc dla producentów i hodowców drobiu.

Zgodnie z przepisami § 13k rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 stycznia 2015 r. w sprawie szczegółowego zakresu i sposobów realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz. U z 2015 r. poz. 187 z późn. zm.), Agencja ta udzielała pomocy dla producentów rolnych prowadzących w 2016 r. gospodarstwo, w którym są utrzymywane zwierzęta gospodarskie z gatunku drób, położone na obszarze zapowietrzonym lub zagrożonym, określonym w związku z wystąpieniem wysoce zjadliwej grypy ptaków. Powyższa pomoc przyznawana była w drodze decyzji udzielanej na wniosek producenta rolnego, złożony do kierownika biura powiatowego Agencji właściwego ze względu na miejsce zamieszkania albo siedzibę tego producenta od dnia 1 lutego do dnia 28 lutego 2017 r.

Przedmiotowa pomoc nie przysługiwała producentowi rolnemu, którego gospodarstwo:

- zostało wyznaczone, jako ognisko wysoce zjadliwej grypy ptaków;
- jest położone w obszarze zapowietrzonym lub zagrożonym i nie zostało wyznaczone, jako ognisko wysoce zjadliwej grypy ptaków, lecz w stosunku do którego powiatowy lekarz weterynarii nakazał, w drodze decyzji, zabicie drobiu lub poddanie go ubojowi;
- jest położone w obszarze zapowietrzonym lub zagrożonym, i w stosunku do którego powiatowy lekarz weterynarii, na podstawie art. 48b ust. 1 pkt 2 i ust. 3 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, nakazał, w drodze decyzji, zabicie lub ubój drobiu oraz zakazał utrzymywania w gospodarstwie drobiu.

Przedstawiając powyższe należy podkreślić, że na realizację powyższej pomocy zostały zapewnione środki w pełnej wysokości, tj. 43 mln zł, z czego niewykorzystane zostały środki w wysokości 1,1 mln zł.

Ponadto przy piśmie z dnia 14 lipca 2017 r., znak: RR. pz. 701.3.2017, skierowanym do Pana Phila Hoggana – Komisarza ds. Rolnictwa i Rozwoju Obszarów Wiejskich Komisji Europejskiej, zgodnie z art. 220 ust. 3 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego wspólną organizację rynków produktów rol-

nych oraz uchylającego rozporządzenia Rady (EWG) nr 922/72, (EWG) nr 234/79, (WE) nr 1037/2001 i (WE) nr 1234/2007 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 671, z późn. zm.), przedłożono **Wniosek Rzeczypospolitej Polskiej do Komisji Europejskiej w sprawie zastosowania nadzwyczajnych środków wsparcia dla sektora drobiarskiego w Polsce.**

W powyższym piśmie, zwrócono się z prośbą o podjęcie przez Komisarza niezbędnych działań w możliwie najszybszym terminie, mających na celu wsparcie z budżetu UE środków zaproponowanych w przedłożonym Wniosku. Wniosek zawiera cztery rodzaje rekompensat za straty w produkcji gospodarstw utrzymujących drób i opiewa na łączną kwotę prawie 99 mln zł, z czego 50% będzie pokryte z budżetu UE.

Na kwotę rekompensat ogółem składają się następujące pozycje:

- 29,7 mln zł z tytułu zaburzenia cykli produkcyjnych (przeście, ponadnormatywne przetrzymanie, przedwczesny ubój);
- 53,2 mln zł z tytułu obniżonej ceny sprzedaży żywca drobiowego i jaj;
- 1,0 mln zł z tytułu wyższych kosztów bioasekuracji i izolacji ptaków;
- 15,0 mln zł z tytułu obniżonej jakości jaj reprodukcyjnych drobiu wodnego.

Aktualnie, Komisja Europejska analizuje Wniosek. W związku z tym, szczegóły dotyczące wielkości, zakresu i stawek wsparcia, pozostają kwestią otwartą.

NIEDZIAŁAJĄCY SYSTEM UBEZPIECZEŃ ROLNYCH, BRAK CENY MINIMALNEJ

W związku z wejściem w życie z dniem 1 kwietnia br. nowelizacji ustawy o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich, która umożliwiła szerszej grupie producentów rolnych uzyskanie dopłat do składek ubezpieczenia w pełnej wysokości, w pierwszym półroczu br. zawarto więcej o 17,8% umów ubezpieczenia oraz objęto ochroną ubezpieczeniową większą o 39,2% powierzchnię upraw rolnych – niż w analogicznym okresie 2016 r. Zatem wprowadzone zmiany w ustawie o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich oraz zwiększenie w budżecie środków na ten cel wpłynęło na większe zainteresowanie producentów rolnych zawarciem umów ubezpieczenia.

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi w dniu 30 sierpnia 2017 r. ogłosił, iż od dnia 13.09.2017 r. do dnia 27.09.2017 r. producenci rolni, w których gospodarstwach rolnych lub działach specjalnych produkcji rolnej powstały w bieżącym roku szkody w wysokości co

najmniej 70% danej uprawy na powierzchni występowania tej uprawy w wyniku przymrozków wiosennych, mogą składać wnioski o udzielenie pomocy na podstawie § 13 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 stycznia 2015 r. w sprawie szczegółowego zakresu i sposobów realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz. U. poz. 187, z późn. zm.).

Właściciele gospodarstw, w których wystąpiły szkody w wysokości co najmniej 70% spowodowane przez przymrozki wiosenne, mogą otrzymać wsparcie w wysokości 2000 zł na 1 ha powierzchni owocujących upraw drzew owocowych

Stawki pomocy wynoszą:

- 2000 zł na 1 ha powierzchni owocujących upraw drzew owocowych, w których wystąpiły szkody w wysokości co najmniej 70% spowodowane przez przymrozki wiosenne,
- 1000 zł na 1 ha powierzchni owocujących upraw krzewów owocowych i truskawek, w których wystąpiły szkody w wysokości co najmniej 70% spowodowane przez przymrozki wiosenne.

Wnioski należy złożyć do kierownika biura powiatowego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa właściwego ze względu na miejsce zamieszkania albo siedzibę producenta rolnego.

Ponadto, w dniu 28 sierpnia br. Rada Ministrów przyjęła uchwałę, w sprawie ustanowienia programu pomocy dla rolników i producentów rolnych, którzy ponieśli szkody w gospodarstwach rolnych lub działach specjalnych produkcji rolnej spowodowane wystąpieniem w sierpniu 2017 r. huraganu, gradu lub deszczu nawalnego, w którym przewidziano możliwość ubiegania się przez producentów rolnych, którzy ponieśli szkody – o pomoc w formie:

- preferencyjnych kredytów na wznowienie produkcji rolnej i odtworzenie środków trwałych zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 27 stycznia 2015 r.

w sprawie szczegółowego zakresu i sposobów realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz. U. poz. 187 z późn. zm.);

- ulg w opłatach bieżących składek na ubezpieczenie społeczne oraz regulowaniu zaległości z tego tytułu w formie odraczania terminu płatności składek i rozkładania ich na dogodne raty, przyznawaną przez Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, na indywidualny wniosek rolnika zgodnie z art. 41a ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2016 r. poz. 277, z późn. zm.). Rolnicy mogą także ubiegać się o zmianę dotychczasowych warunków spłat należności z tytułu zadłużenia oraz umarzenie w całości lub w części bieżących składek;

Właściciele lasów mogą otrzymać pomoc w wysokości 2000 zł na każdy ha powierzchni lasów, zniszczonej wystąpieniem w sierpniu br. huraganu, gradu lub deszczu nawalnego

- odroczeń w płatnościach z tytułu umów sprzedaży i dzierżawy bez stosowania opłat i odsetek za okres odroczenia oraz ulg w opłatach czynszu dzierżawnego wnoszonego przez producentów rolnych, którzy ponieśli szkody spowodowane wystąpieniem huraganu, gradu lub deszczu nawalnego stosowanych przez Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa, zgodnie z art. 23a ustawy z dnia 19 października 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa (Dz. U. z 2016 r. poz. 1491, z późn. zm.).

- obniżenie czynszu dzierżawnego na podstawie art. 700 Kodeksu cywilnego, ulg w opłatach podatku rolnego udzielanych przez wójtów, burmistrzów lub prezydentów miast na podstawie ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2017 r. poz. 201, z późn. zm.);

- dotacji:

- na każdy ha powierzchni upraw rolnych, na której wystąpiły szkody spowodowane wystąpieniem w sierpniu 2017 r. huraganu, gradu lub deszczu nawalnego,

zadeklarowanej przez producenta rolnego we wniosku, w wysokości 1000 zł na 1 ha,

✓ na każdy ha powierzchni lasów będących własnością producenta rolnego, na której wystąpiły szkody spowodowane wystąpieniem w sierpniu 2017 r. huraganu, gradu lub deszczu nawalnego, zadeklarowanej przez producenta rolnego we wniosku, w wysokości 2000 zł na 1 ha zniszczonego lasu; wystąpienie szkód w lasach potwierdza wojewoda właściwy ze względu na położenie lasów, sporządzając adnotację na oświadczeniu producenta rolnego dotyczącego wystąpienia tych szkód. Powyższa pomoc nie dotyczy lasów stanowiących własność Skarbu Państwa;

✓ na dofinansowanie kosztów odtworzenia budynków służących do prowadzenia działalności rolniczej, przez producenta rolnego wnioskującego o pomoc, zniszczonych w sierpniu 2017 r. na skutek huraganu, gradu lub deszczu nawalnego wchodzących w skład gospodarstwa rolnego i wykorzystywanych do produkcji rolnej, w wysokości do 10 tys. zł na budynek służący do prowadzenia działalności rolniczej.

Nowa ustawa o *ubezpieczeniach upraw i zwierząt* weszła w życie 1 kwietnia br. Na dopłaty do składek przeznaczono w tym roku ponad 900 mln złotych, za rządów PO-PSL było to około 200 mln zł.

Na dopłaty do składek ubezpieczeniowych przeznaczono w 2017 r. ponad 900 mln zł

Pomoc dla poszkodowanych w wyniku niekorzystnych zjawisk atmosferycznych może nastąpić po oszacowaniu wszystkich strat.

PiS nie obiecywał cen minimalnych – zostały już dawno zniesione i państwo członkowskie nie może samodzielnie i arbitralnie ich narzucać. Natomiast mając na uwadze słabszą pozycję rolników w łańcuchu żywnościowym MRiRW wprowadza mechanizmy ich wspierające. Wprowadzono już przepisy czterech ustaw m.in. ustawy o *przeciwdziałaniu nieuczciwemu wykorzystywaniu przewagi kontraktowej w obrocie produktami rolnymi i spożywczymi*.

Przygotowany został **projekt ustawy o funduszach ochrony przychodów rolniczych**. Projekt po konsultacjach społecznych był omawiany 30 maja br. na posiedzeniu Komitetu Ekonomicznego Rady Ministrów.

W lipcu br. weszła w życie ustawa z dnia 15 grudnia 2016 r. o **przeciwdziałaniu nieuczciwemu wykorzystywaniu przewagi kontraktowej w obrocie produktami rolnymi i spożywczymi**. Ma ona na celu wyeliminowanie z łańcucha dostaw surowców rolnych i żywności stosowania nieuczciwych praktyk handlowych. Ważne jest, aby w łańcuchu dostaw towarów rolno-spożywczych wszyscy jego uczestnicy mieli poczucie funkcjonowania na tych samych zasadach, bez względu na ich potencjał ekonomiczny. Wprowadzone w życie przepisy są odpowiedzią na zgłaszane, głównie przez organizację producentów żywności, nieuczciwe praktyki jakie wobec nich stosują sieci handlowe.

WYRAŻENIE ZGODY NA RATYFIKACJĘ UMOWY O WOLNYM HANDLU MIĘDZY UE A KANADĄ – CETA

Odnosząc się do ww. zarzutu opozycji – choć ta kwestia zasadniczo leży w kompetencjach Ministra Rozwoju – MRiRW zwraca uwagę, że tekst Umowy był negocjowany w latach 2009-2014 i to w tamtym czasie Rząd RP miał największy wpływ na kształt umowy. W październiku 2016 r., pomimo wątpliwości odnośnie niektórych postanowień umowy, w tym w zakresie handlu rolnego, Rząd RP zgodził się na podpisanie umowy, co otwiera drogę do stosowania części handlowej umowy na zasadzie tymczasowej (prawdopodobnie od 21 września br.) Tak więc zgoda Rządu RP dotyczyła podpisania umowy, a nie jej ratyfikacji.

Tekst CETA negocjowany był w latach 2009-2014

Do pełnego wejścia w życie CETA potrzebna będzie jej ratyfikacja po akceptacji parlamentów w krajach

członkowskich UE. Oznacza to, że do ratyfikacji będzie potrzebna również zgoda polskiego Parlamentu.

Przed wyrażeniem przez Rząd poparcia dla podpisania CETA, postanowienia umowy były dogłębnie przeanalizowane. Chociaż można mieć zastrzeżenia do niektórych elementów Umowy, z analiz wynika, że CETA nie stanowi bezpośredniego zagrożenia dla sektora rolnego Polski. Wbrew rozpowszechnianym obawom, Umowa CETA nie zawiera zapisów, które modyfikowałyby unijne wymogi dotyczące bezpieczeństwa żywności, w tym w zakresie stosowania GMO. Podpisaniu Umowy towarzyszyła wspólna deklaracja UE-Kanada, stwierdzająca, że CETA nie narusza prawa stron do swobodnego regulowania kwestii w obszarach interesu publicznego, takich jak środowisko, zdrowie i bezpieczeństwo, nawet jeśli takie przepisy wywierają wpływ na dokonane inwestycje. Podobną w treści deklarację przyjął Rząd RP.

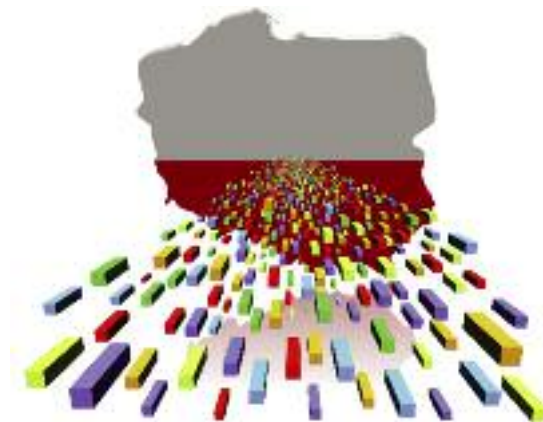
POLSKI RZĄD WYRAŻA ZGODĘ NA ZWIĘKSZENIE BEZCŁOWEGO IMPORTU PRODUKTÓW ROLNO-SPOŻYWCZYCH Z UKRAINY

Od początku roku 2017 sprowadzono do Polski ok. 1,2 mln ton zbóż, w tym 600 tys. ton pszenicy, 280 tys. ton kukurydzy i 170 tys. ton jęczmienia. Z Ukrainy zaimportowano 3,2 tys. ton pszenicy, 1,5 tys. ton jęczmienia i 130 tys. ton kukurydzy. W imporcie zbóż ogółem do Polski import zboża z Ukrainy do kraju stanowił 11%.

Polska w ostatnich latach eksportuje rekordowe ilości zbóż i zyskała pozycję jednego z czołowych unijnych eksporterów ziarna. Od początku roku wyeksportowano z Polski 2,8 mln ton zbóż, z czego 720 tys. ton stanowiła kukurydza – blisko o 500 tys. ton więcej niż w 2016 r. (234 tys. ton – rok 2016). Natomiast w 2016 r. wyeksportowano z kraju 6,5 mln ton zboża. Wysoki eksport, przyczynia się do poprawy warunków gospodarowania producentów zbóż w Polsce, bowiem wpływa na zmniejszenie poziomu krajowych zasobów zbóż, co powoduje że ceny ziarna w kraju utrzymują się na poziomie wyższym niż przed rokiem. Mając na uwadze znaczenie eksportu dla sytuacji w sektorze MRiRW prowadzi intensywne działania w celu poszukiwania nowych rynków zbytu dla polskiego ziarna. Jakość naszego zboża znana już jest w coraz to dalszych zakątkach świata. Zdobywamy nie tylko rynki naszych najbliższych sąsiadów, ale i rynki nowe jak m.in. Islandia, Senegal, Mozambik, RPA, Gambia czy Haiti.

Jednocześnie pomimo faktu, że przywóz zbóż z Ukrainy do Polski nie stanowi znaczącego udziału w ich po-

daży na krajowy rynek, Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi jest zdania, że sąsiedztwo rynku ukraińskiego może mieć niekorzystny wpływ na rynek ziarna w Polsce oraz warunki gospodarowania producentów zbóż w przygranicznych regionach kraju. Dlatego też na forum UE, MRiRW postulowało i nadal postuluje o zwięk-

Polska w ostatnich latach eksportuje rekordowe ilości zbóż i zyskała pozycję jednego z czołowych unijnych eksporterów ziarna

szczenie ochrony celnej unijnego rynku zbóż. Jednocześnie zabiegamy o podniesienie ceny interwencyjnej zbóż w celu zwiększenia efektywności mechanizmu interwencji na tym rynku, a tym samym wzmocnienia bezpieczeństwa gospodarowania producentów ziarna. Postulaty te są istotne również w kontekście strukturalnej nadprodukcji zbóż w kraju.

Warto podkreślić, że z dniem 8 sierpnia 2017 Komisja Europejska wprowadziła przywozowe należności celne dla żyta, kukurydzy i ziarna sorgo (importowanych poza kontyngentami) w wysokości 5,16 euro/tonę, a następnie z dniem 1 września 2017 r. – 10,95 euro/tonę, zmieniając tym samym utrzymywane od jesieni 2014 r. zerowe stawki celne w przywozie do UE wyżej wymienionych zbóż.

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi sprzeciwiało się również wprowadzeniu unijnych tymczasowych dodatkowych preferencji handlowych dla Ukrainy. Między innymi w wyniku działań polskiej administracji kontyngenty te zostały znacząco zmniejszone w stosunku do pierwotnej propozycji Komisji Europejskiej i wynoszą 65 000 ton dla pszenicy (było 100 000 ton), 625 000 ton dla kukurydzy (było 650 000 ton) i 325 000 ton dla jęczmienia (było 350 000 ton).

Kontyngenty wprowadzone zostały na okres 3 lat. Będziemy nadal postulować o niewprowadzanie ewentualnych nowych preferencji w imporcie zbóż z tego kraju.

STADNINA KONI ARABSKICH STANOWI PRZYKŁAD ROZMONTOWANIA ŚWIATOWEJ KLASY INSTYTUCJI

Od 20 czerwca 2016 r. prezesem Stadniny Koni w Janowie Podlaskim jest prof. Sławomir Pietrzak, który posiada ogromną wiedzę teoretyczną oraz doświadczenie praktyczne związane z hodowlą koni. Stadnina Koni w Janowie Podlaskim jest spółką hodowli zwierząt gospodarskich o szczególnym znaczeniu dla gospodarki narodowej, której zadaniem jest ochrona i zachowanie najcenniejszych, rodzimych genotypów zwierząt. Dlatego celem podstawowym stadniny jest zachowanie i przekazanie dla kolejnych pokoleń hodowców nie tylko linii hodowlanych koni, które są chwilowo „modne” na arenach pokazowych, lecz także całego spektrum rodowodowego, nawet w przypadku, gdy rodzące się z takich połączeń osobniki nie będą odpowiadać na aktualny popyt pokazowy czy hodowlany. Cenowe rekordy aukcyjne, osiągnięte podczas wcześniejszych edycji „Pride of Poland” nie należały do „modnych” w ostatnich latach koni z rodowodami egipskimi, lecz do koni o czysto polskich rodowodach (tzw. PURE POLISH).

W związku z powyższym Agencja Nieruchomości Rolnych (obecnie Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa) podjęła działania, mające na celu oszacowanie zasobów genetycznych pozostających w zasobach spółek KOWR, w tym w Stadninie Koni Janów Podlaski. Celem tych działań jest odbudowa populacji koni PURE POLISH, która stanowi obecnie niewielki procent zasobów genetycznych Spółki. Wskazać zatem należy, iż aktualna sytuacja hodowlana jest efektem działań podejmowanych na przestrzeni ostatnich kilkunastu lat przez byłą Zarząd Spółki.

Organizowana corocznie w Stadninie Koni Janów Podlaski Sp. z o.o. aukcja koni arabskich „Pride of Poland” jest jednym z największych tego typu wydarzeń na świecie, przez co stanowi swoistego rodzaju barometr aktualnej sytuacji rynkowej. Należy przy tym zwrócić uwagę na fakt, iż w roku 2017 nastąpiła znaczna nadpodaż koni tej rasy na rynku międzynarodowym, co w bezpośredni sposób wpłynęło na jej ostateczny wynik. Osiągnięty wynik finansowy uzyskany podczas jej trwania, w porównaniu z wynikiem organizowanej następnie w Michałowicach prywatnej aukcji, tj. Krakowskiej Aukcji Koni Arabskich, należy uznać za bardzo dobry. Uzyskana średnia cena sprzedaży za oferowanego konia podczas aukcji „Pride of Poland” była kilkukrotnie wyższa od ceny uzyskanej w trakcie Krakowskiej Aukcji Koni Arabskich, na której sprzedano 8 koni za 73 tysiące euro, co daje średnio 9125 euro za ko-

nia. Dla przypomnienia w Janowie Podlaskim sprzedano 6 koni za 410 tysięcy euro, co daje średnio 68 333 euro za konia.

Ponadto, mając na względzie prestiż marki jaką jest aukcja „Pride of Poland”, podczas tegorocznej edycji wydarzenia wprowadzonych zostało szereg innowacji, które w sposób oczywisty polepszyły jego wizerunek. Wprowadzony został m.in. elektroniczny system zarówno rejestracji kupców, jak również przebiegu samej licytacji, co wpłynęło na transparentność całego wyda-

Stadnina Koni w Janowie Podlaskim jest spółką hodowli zwierząt gospodarskich, której głównym zadaniem jest ochrona i zachowanie najcenniejszych, rodzimych genotypów zwierząt

zenia i wyeliminowało potencjalne nieprawidłowości.

Oprócz przychodów ze sprzedaży koni, Spółka uzyskuje także przychody z tytułu prowadzenia innej działalności rolniczej, tj. głównie z chowu bydła mlecznego oraz towarowej produkcji roślinnej. Zarówno w 2015 roku, jak i w 2016 roku spółka odnotowała dodatni wynik finansowy na działalności w kwotach 3 200,31 tys. złotych i 81,02 tys. złotych. Dla porównania Wynik Finansowy Netto Spółki za rok 2011 wyniósł jedynie 60,42 tys. złotych. W kolejnych latach obrachunkowych oscylował w przedziale 243,19 – 413,76 tys. złotych. Mając na uwadze powyższe, można stwierdzić, że zmniejszone wpływy ze sprzedaży koni podczas tegorocznej akcji „Pride of Poland” nie stanowią zagrożenia dla kontynuacji spółki i jej kondycji finansowej. Podkreślić należy, że specyfika sprzedaży koni arabskich, jako dobra luksusowego, determinowana jest sytuacją rynkową oraz wyjątkowością oferty. Potencjalni nabywcy mają obecnie dostęp do znacznie szerszej oferty koni arabskich, niż jeszcze kilka lat temu, co też znalazło odzwierciedlenie w wynikach tegorocznej aukcji.

Stawki płatności bezpośrednich za 2017 r.

29 września 2017 r. Europejski Bank Centralny opublikował kurs wymiany, po którym przeliczane będą płatności bezpośrednie za 2017 r. Kurs ten wynosi 4,3042 zł za 1 euro i jest wyższy od kursu

średniego z września br. o ok. 0,0349 zł.¹ Jest to drugi najwyższy kurs z września br. Dla porównania, w odniesieniu do płatności za rok 2016 stosowany był kurs 4,3192 zł/euro.

Kwota środków unijnych przeznaczona na płatności bezpośrednie za 2017 r. wynosi blisko 14,7 mld złotych. Dodatkowo, w budżecie krajowym przewidziano ok. 135 mln zł na realizację przejściowego wsparcia krajowego w sektorze tytoniu. Oznacza to, że całkowita koperta finansowa za 2017 rok jest wyższa od maksymalnej koperty finansowej z roku 2016 o ok. 9,5 mln złotych.

W tabeli przedstawiono informacje o planowanych stawkach płatności* oraz o wysokości środków przeznaczonych na poszczególne rodzaje płatności.

Od 16 października 2017 r. rozpocznie się wypłata płatności w formie zaliczek w wysokości 70% wsparcia należnego rolnikowi z tytułu wszystkich ww. rodzajów płatności bezpośrednich.

Departament Płatności Bezpośrednich

☎ 22 623 12 34

Zdjęcia: fotolia

Rodzaj płatności	Stawka za 2017 r.	Koperta finansowa na rok 2017 (w tys. zł)
Jednolita płatność obszarowa	461,55 zł/ha	6 564 331,12
Płatność za zazielenienie	309,77 zł/ha	4 405 589,74
Płatność dla młodego rolnika	214,82 zł/ha	293 705,70
Płatność dodatkowa	177,02 zł/ha	1 247 365,77
Płatność do bydła	291,03 zł/szt.	746 715,14
Płatność do krów	371,46 zł/szt.	660 348,22
Płatność do owiec	101,85 zł/szt.	20 236,93
Płatność do kóz	60,08 zł/szt.	1 158,12
Płatność do roślin strączkowych na ziarno do pierwszych 75 ha	606,52 zł/ha	220 279,53
Płatność do roślin strączkowych na ziarno do powierzchni ponad 75 ha	303,26 zł/ha	
Płatność do roślin pastewnych	386,46 zł/ha	73 426,51
Płatność do chmielu	2 198,06 zł/ha	3 638,59
Płatność do ziemniaków skrobiowych	1 163,02 zł/ha	37 658,59
Płatność do buraków cukrowych	1 563,46 zł/ha	352 940,60
Płatność do pomidorów	1 654,30 zł/ha	12 205,14
Płatność do truskawek	1 118,75 zł/ha	42 816,55
Płatność do lnu	374,86 zł/ha	2 482,75
Płatność do konopi włókniстых	303,06 zł/ha	404,23
Płatność do tytoniu – Virginia	3,82 zł/kg	86 240,03
Płatność do tytoniu – pozostały tytoń	2,68 zł/kg	48 403,53

*W momencie opracowywania artykułu prace legislacyjne związane z wydaniem stosownych rozporządzeń określających wysokości stawek za 2017 r. nie zostały jeszcze zakończone

¹ Art. 106 ust. 3 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1306/2013 stanowi, że przeliczenia kwot płatności bezpośrednich na walutę krajową dokonuje się na podstawie ostatniego kursu walutowego ustalonego przez Europejski Bank Centralny przed dniem 1 października roku, dla którego pomoc została przyznana. W drodze odstępstwa od akapitu pierwszego, w należycie uzasadnionych przypadkach, państwa członkowskie mogą zdecydować o dokonaniu przeliczenia na podstawie średniej kursów walutowych ustalonych przez Europejski Bank Centralny podczas miesiąca przed dniem 1 października roku, dla którego pomoc została przyznana.

Zmiany w zazielenieniu od 2018 r.

W ramach dyskusji dotyczącej uproszczenia Wspólnej Polityki Rolnej, w tym w zakresie zazielenienia, wprowadzono szereg zmian do rozporządzenia (UE) nr 639/2014, które będą obowiązywały we wszystkich państwach członkowskich od roku 2018¹. Nowelizacja przepisów w zakresie zazielenienia dotyczy przede wszystkim obszarów proekologicznych oraz dywersyfikacji upraw.

Zmiany te obejmują zarówno korzystne rozwiązania (więcej elastyczności w zakresie deklarowania elementów krajobrazu), jak również wprowadzenie nowych obowiązków zaostrejających dotychczasowe wymogi.

DYWERSYFIKACJA UPRAW

Zgodnie z przepisami Unii Europejskiej gospodarstwa o powierzchni 10 ha i więcej gruntów ornych, zobowiązane są do realizacji dywersyfikacji upraw (czyli do posiadania co najmniej dwóch lub trzech upraw – w zależności od powierzchni gruntów ornych).

W związku z tym, konieczne jest oddzielne deklarowanie każdej uprawy (np. pszenicy jarej, owsa, ziemniaków, marchwi)². Dotychczas, w przypadku gdy np. rośliny warzywne lub zioła były uprawiane na bardzo małych powierzchniach, musiały być oddzielnie wskazywane

we wniosku o płatność. Od 2018 r. za jedną uprawę – uprawę mieszaną – zostaną uznane obszary, na których prowadzone będą obok siebie odrębne uprawy, z których każda (np. marchew, pietruszka, seler, itd.) ma powierzchnię mniejszą niż 0,1 ha (ich łączna powierzchnia może być większa od 0,1 ha).

Ponadto zmianie ulega także zasada traktowania mieszanek powstałych przez wysiew mieszanki nasion, które są uprawiane jako uprawa główna (nie dotyczy to mieszanek zaliczanych do kategorii trawy i inne rośliny pastewne, czyli np. mieszanek bobowatych drobnonasiennych z trawą, mieszanek traw). Do 2017 r. obszary, na których wysiewana była mieszanka nasion, uznawane były za jedną uprawę, niezależnie od poszczególnych roślin zawartych w mieszance (przykładowo, w przypadku obecności w gospodarstwie: mieszanki zbożo-

wej, mieszanki strączkowo-zbożowej oraz mieszanki strączkowo-słonecznikowej, były one zaliczone do tej samej uprawy – uprawy mieszanej). Od 2018 r. obszary na których wysiewana będzie mieszanka nasion będą uznawane za oddzielne uprawy, pod warunkiem, że będzie można ustalić, że gatunki z różnych mieszanek nasion różnią się od siebie. Oznacza to, że w przypadku uprawy w jednym gospodarstwie np.:

- mieszanki jęczmienia jarego z owsem siewnym,
  - mieszanki żyta ozimego z wyką kosmatą,
  - mieszanki bobiku z łubinem żółtym i z wyką siewną,
- uprawy takie będą traktowane jako oddzielne uprawy.

OBSZARY PROEKOLOGICZNE EFA

Elementy krajobrazu/elementy EFA

Zgodnie z nowymi przepisami w zakresie zazielenienia, od 2018 r. wprowadzono szereg zmian dotyczących m.in. ujednoczenia parametrów/wielkości elementów EFA w odniesieniu do:

- żywopłotów, pasów zadrzewionych, zadrzewień liniowych i ro-

Nowelizacja przepisów w zakresie zazielenienia dotyczy przede wszystkim obszarów proekologicznych oraz dywersyfikacji upraw

wów, dla których określono maksymalną szerokość do 10 m (w tym zwiększono szerokość rowów zaliczanych do EFA z 6 m do 10 m);

- oczek wodnych oraz zagajników śródpolnych włączając w to drzewa, zakrzaczenia i kamienie – dla tych elementów określono maksymalną wielkość do 0,3 ha (w tym zwiększono powierzchnię oczek wodnych zaliczanych do EFA z 0,1 ha do 0,3 ha);

- stref buforowych i miedz – połączono te obszary w jedną kategorię oraz, tak jak w przypadku miedz, określono limit 20 m szerokości dla stref buforowych zaliczanych do EFA,;

- pasów gruntów kwalifikujących się do płatności wzdłuż obrzeży lasu – w przypadku pasów, na których nie jest prowadzona produkcja, zwiększono ich maksymalną szerokość – do 20 metrów. Dotychczas szerokość ta wynosiła 10 metrów – zarówno dla pasów z produkcją, jak i bez produkcji.

Ponadto nowe przepisy umożliwiają wykorzystanie od 2018 r. jako EFA tych elementów krajobrazu, które przekraczają parametry określone w przepisach UE, które kwalifikują dany element do EFA. Oznacza to, że w przypadku posiadania w gospodarstwie np. żywopłotu lub rowu o szerokości 12 metrów, rolnik będzie mógł zadeklarować ten element jako EFA, ale tylko do szerokości 10 metrów. Do 2017 roku taka możliwość nie była dopuszczona, gdyż w przypadku przekroczenia przez dany obiekt wielko-

ści określonej w przepisach UE, cały element nie był kwalifikowany do EFA.

■ Międzyplony/pokrywa zielona

W ramach zaproponowanych zmian od 2018 r. za międzyplony w ramach EFA uznane będą również wsiewki roślin bobowatych w uprawę główną (do 2017 r. za EFA uznawane były tylko wsiewki trawy w uprawę główną).

Ponadto w wyniku zmiany przepisów UE w zakresie zazielenienia, w ramach której wprowadzono obowiązkowy wymóg utrzymywania międzyplonów/pokrywy zielonej przez okres co najmniej 8 tygodni, konieczne było również dostosowanie przepisów krajowych w tym zakresie. W związku z tym zmianie ulegną jedynie przepisy dotyczące wysiewu i okresu utrzymania międzyplonów ścierniskowych. Terminy wysiewu i utrzymania określone dla międzyplonu ozimego pozostają bez zmian.

Od 2018 r. wprowadzono dwie możliwości realizacji wymogów dotyczącego międzyplonu ścierniskowego:

- stały termin wysiewu oraz stały termin utrzymania, tj.
  - ✓ wysiew – w okresie od dnia 1 lipca do dnia 20 sierpnia;
  - ✓ utrzymanie – co najmniej do dnia 15 października lub
- indywidualne podejście, tj.
  - ✓ wysiew – w okresie od dnia 1 lipca do dnia 20 sierpnia;
  - ✓ utrzymanie przez (co najmniej) 8 tygodni od dnia wysiewu mieszanki.

Dzień wysiewu należy wskazać w oświadczeniu złożonym do kierownika biura powiatowego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, w terminie 7 dni od dnia wysiewu mieszanki.

■ Zakaz stosowania środków ochrony roślin

Zgodnie z nowymi przepisami UE w zakresie zazielenienia, od 2018 roku wprowadzono zakaz stosowania środków ochrony roślin na obszarach produkcyjnych EFA, tj. na:

- ugorach,
- międzyplonach,
- uprawach wiążących azot oraz
- pasach gruntów kwalifikujących się do płatności wzdłuż obrzeży lasu, na których prowadzona jest produkcja.

Departament Płatności Bezpośrednich

☎ 22 623 12 34

Zdjęcie: fotolia

¹ Opublikowanych w dniu 30 czerwca 2017 r. rozporządzeniem delegowanym Komisji (UE) 2017/1155 z dnia 15 lutego 2017 r. zmieniającym rozporządzenie delegowane (UE) nr 639/2014 w odniesieniu do środków kontroli dotyczących uprawy konopi, niektórych przepisów dotyczących płatności z tytułu zazielenienia, płatności dla młodych rolników sprawujących kontrolę nad osobą prawną, obliczania kwoty na jednostkę w ramach dobrowolnego wsparcia związanego z produkcją, ułamkowych części uprawnień do płatności oraz niektórych wymogów dotyczących powiadomień odnoszących się do systemu jednolitej płatności obszarowej i dobrowolnego wsparcia związanego z produkcją, a także zmieniające załącznik X do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1307/2013 (Dz. Urz. UE L 167 z 30.6.2017, str. 1).

² Zgodnie z definicją „uprawy” (art. 44 ust. 4 rozporządzenia nr 1307/2013) w ramach dywersyfikacji upraw – za uprawę uznawany jest każdy rodzaj w klasyfikacji botanicznej upraw, gatunek z rodzin krzyżowych, psiankowatych i dyniowatych (Brassicaceae, Solanaceae i Cucurbitaceae), a także grunt ugorowany oraz trawa lub inne rośliny zielne. Formy ozime i jare uważane są za odrębne uprawy, nawet jeśli należą do tego samego rodzaju.

Rolnictwo ekologiczne

Co nowego od przyszłego roku

W ramach działania *Rolnictwo ekologiczne* PROW 2014-2020, na 2018 r. wprowadzono szereg zmian mających na celu przede wszystkim uproszczenie i uelastycznienie zasad wdrażania i realizacji działania (Dz. U. z 2017 r. poz. 1775). Wprowadzone zmiany wychodzą naprzeciw postulatom zgłaszanym przez rolników, związki rolników, organizacje ekologiczne oraz doradców rolno-środowiskowych oraz są wynikiem dotychczasowych doświadczeń z wdrażania działania.

Możliwość realizacji zobowiązań ekologicznych tego samego rodzaju

Już w 2017 r. rolnik mógł realizować trzy różne zobowiązania ekologiczne tj. zobowiązanie na gruntach ornych, zobowiązanie w ramach upraw sadowniczych i zobowiązanie na TUZ. Mogły one zostać podjęte w dowolnym roku. Rolnik nie mógł jednak realizować np. dwóch zobowiązań tego samego rodzaju (np. dwóch zobowiązań ekologicznych na gruntach ornych).

W celu uelastyczenia zasad wdrażania działania *Rolnictwo ekologiczne* na 2018 r. wprowadzona została możliwość realizacji zobowiązań ekologicznych takiego samego rodzaju. Zobowiązania takie nie mogą być jednak podjęte w tym samym roku. Zobowiązania tego samego rodzaju są traktowane, jako oddzielne zobowiązania ekologiczne.

Dopuszczenie realizacji przez rolników takich samych zobowiązań jest korzystne dla rolników (również tych, którzy podjęli zobowiązania ekologiczne w latach 2015-2017), ponieważ wprowadza dowol-

ność i elastyczność w podejmowaniu przez rolnika decyzji o przystąpieniu do realizacji działania. Umożliwia również objęcie działaniem dodatkowych gruntów, np. w przypadku powiększenia obszaru gospodarstwa. Ponadto, w przypadku rolników realizujących już

zobowiązania ekologiczne, umożliwi to również objęcie zobowiązaniem ekologicznym gruntów, na których dotychczas nie były spełnione warunki przyznania płatności ekologicznej.

Liczba posiadanych zwierząt a płatność ekologiczna do upraw paszowych

Od 2018 r., płatność ekologiczna w ramach pakietów 5. i 11. tzn. do upraw paszowych będzie przyznawana do powierzchni gruntów ornych zadeklarowanych we wniosku o przyznanie płatności ekologicznej w ramach tych pakietów, zgodnie z zasadą proporcjonalności – rolnikowi zostanie zatem przyznana płatność ekologiczna do powierzchni nie większej niż iloczyn liczby posiadanych przez rolnika zwierząt (w DJP) i współczynnika 0,3. Płatność zostanie zatem przyznana do tych gruntów, do których „wystarczy” rolnikowi zwierząt zgodnie z ww. zasadą przeliczania. Zobowiązaniem ekologicznym objęte będą jednak wszystkie grunty zadeklarowane w ramach tych pakietów.

Okres przetrzymywania zwierząt w gospodarstwach realizujących działanie *Rolnictwo ekologiczne*

Od 2018 r., dla zwierząt gatunków podlegających obowiązkowi identyfikacji i rejestracji tj. bydło, owce, kozy, świnie i konie będzie obowiązywał ten sam okres referencyjny ich przetrzymywania w gospodarstwie, niezależnie od tego czy rolnik ubiega się

Dla truskawek, malin, poziomek i borówki brusznicy wprowadzono warunek wytworzenia produktu w drugim roku od nasadzenia

o płatność w ramach pakietów 5. i 11. czy w ramach pakietów 6. i 12. Tym samym, na potrzeby przy-

Od 2018 r. rolnik będzie mógł otrzymać płatność również do gruntów, na których uprawia konopie włókniste

znawania płatności ekologicznej w ramach ww. pakietów, okresem referencyjnym utrzymywania w gospodarstwie bydła, owiec, kóz i koni będzie okres od dnia 15 marca do dnia 30 września roku złożenia wniosku o płatność ekologiczną, a w przypadku świń, ze względu na charakter hodowli tych zwierząt, okresem referencyjnym będzie okres od dnia 16 października roku poprzedzającego rok złożenia wniosku o przyznanie płatności ekologicznej do dnia 15 października w roku złożenia wniosku o przyznanie tej płatności.

W przypadku gatunków niepodlegających obowiązkowi identyfikacji i rejestracji – nadal obowiązywał będzie stan średniookresowy „od kontroli do kontroli” jednostki certyfikującej.

■ Wytworzenie produktu ekologicznego w przypadku nowonasadzonych plantacji sadowniczych

Już w 2017 r. umożliwiono rolnikom otrzymywanie płatności ekolo-

gicznej także do nowonasadzonych plantacji sadowniczych i określono, że w przypadku takich plantacji wytworzenie produktu ekologicznego nie jest wymagane w pierwszych dwóch latach od ich nasadzenia. Od 2018 r. warunek ten został uszczegółowiony dla poszczególnych gatunków roślin objętych wsparciem w ramach pakietów 4. i 10. (uprawy sadownicze).

Co do większości nowonasadzonych plantacji sadowniczych wytworzenie produktu nie będzie nadal wymagane w pierwszych dwóch latach od ich nasadzenia. Wyjątek stanowią gatunki, które dają pierwsze owoce później tj. gruszy domowej, derenia jadalnego, rokitnika zwyczajnego, pigwy pospolitej, pigwowca japońskiego, róży dzikiej, róży jabłkowatej i róży pomarszczonej. Dla nich warunek wytworzenia

Warunek wytworzenia produktu ekologicznego nie będzie weryfikowany w pierwszych trzech latach od nasadzenia m.in. pigwy pospolitej i pigwowca japońskiego

produktu ekologicznego nie będzie weryfikowany w pierwszych trzech latach od ich nasadzenia. Warunek wytworzenia produktu w drugim roku od nasadzenia wprowadzono jedynie dla maliny, truskawki, poziomki i borówki brusznicy, gdyż ro-

śliny te mogą dać pierwszy zbiór już w pierwszych dwóch latach od nasadzenia.

■ Rośliny objęte wsparciem w ramach działania

Od 2018 r., w ramach działania Rolnictwo ekologiczne rolnik będzie mógł otrzymać płatność również do gruntów, na których uprawiane są konopie włókniste. Płatność ekologiczna do gruntów, na których jest prowadzona uprawa konopi włóknistych będzie mogła być przyznana, jeżeli rolnik w tym samym roku i do tych samych gruntów będzie się ubiegał o przyznanie płatności bezpośrednio do uprawy konopi i jeżeli spełni warunki przyznania tej płatności. Ponadto, płatność ekologiczna do gruntu z uprawą konopi włóknistych będzie przyznawana tylko wtedy, kiedy uprawa ta będzie prowadzona w celu uzyskania nasion, liści lub kwiatostanów. Tym samym płatność ekologiczna nie będzie przyznana, jeśli

uprawa ta prowadzona jest w celu wykorzystania słomy (np. na włókna konopne).

Departament Płatności Bezpośrednich

☎ 22 623 12 34

Zdjęcia: fotolia

Zmiany od kampanii 2018 r.

w Działaniu rolno-środowiskowo-klimatycznym

Ostatnia nowelizacja przepisów rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 18 marca 2015 r. w sprawie szczególnych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Działanie rolno-środowiskowo-klimatyczne” objętego PROW 2014-2020 zawiera szereg zmian, w tym głównie zmian korzystnych dla beneficjentów, które znacznie ułatwią realizację działania.

Zmiany te wynikają z dotychczasowych doświadczeń z wdrażania Działania rolno-środowiskowo-klimatycznego, a także postulatów zgłaszanych przez branżowe związki rolników oraz doradców rolnośrodowiskowych. Zmienione przepisy będą miały zastosowanie od kampanii 2018 r.

Główne zmiany w ramach Działania rolno-środowiskowo-klimatycznego przedstawiamy poniżej.

■ Rozszerzenie obszaru wdrażania Pakietu 2. Ochrona gleb i wód na obszar całego kraju w związku z ustawą z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne

W związku z przepisami ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne w zakresie ustanowienia jednego dla całego kraju Programu działań mającego na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych od 2018 r. Pakiet 2. Ochrona gleb i wód będzie można realizować

na obszarze całego kraju. Dotychczas pakiet ten był wdrażany jedynie na gruntach ornych położonych na obszarach szczególnie zagrożonych erozją wodną, lub na obszarach problemowych o niskiej zawartości próchnicy, lub obszarach szczególnie narażonych na zanieczyszczenia azotanami pochodzenia rolniczego (OSN).

■ Dopuszczenie możliwości realizacji takich samych zobowiązań w zakresie wariantów Pakietu 2, Pakietu 3. oraz wariantów Pakietów 4. i 5.

W celu uelastycznienia sposobu wdrażania Działania rolno-środowiskowo-klimatycznego od 2018 r. możliwa będzie realizacja kilku takich samych zobowiązań (tj. w ramach takiego samego wariantu/pakietu, jeśli nie jest on podzie-

Zmiany wprowadzone w „Działaniu rolno-środowiskowo-klimatycznym” znacznie ułatwią jego realizację

lony na warianty) w zakresie wariantów Pakietu 2., Pakietu 3. oraz wariantów Pakietów 4. i 5. Takie same zobowiązania nie będą mogły być podjęte w tym samym roku (poza przypadkami przejęcia zobowiązania innego rolnika). Realizacja takich samych zobowiązań rolno-środowiskowo-klimatycznych będzie traktowana jako realizacja oddzielnych zobowiązań. Oznacza to, że dla każdego takiego samego zobowiązania rolno-środowiskowo-klimatycznego z osobna będą musiały być spełnione warunki przyznania płatności oraz wymogi.

■ Doprecyzowanie wybranych wymogów Pakietu 1. Rolnictwo zrównoważone

W wymogach doprecyzowano m.in.:

- termin sporządzenia chemicznej analizy gleby w zakresie pH, P, K, Mg (tj. składników niezbędnych do opracowania planu nawożenia będącego załącznikiem do planu działalności rolnośrodowiskowej), tj. przed upływem 25 dni od dnia, w którym upływa termin składania wniosków o przyznanie płatności bezpośredniej w rozumieniu przepisów o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego;
- umożliwiono uzupełnienie chemicznej analizy gleby, w przypadku jej niewykonania w pierwszym roku realizacji zobowiązania, w drugim roku jego realizacji;
- na gruntach ornych dodanych w kolejnych latach realizacji zobowiązania, poza wymogiem stosowania 4 upraw w danym roku, będzie obowiązywało również m.in. zachowanie elementów krajobrazu nieużytkowanych rolniczo stanowiących ostoje przyrody, posiadanie planu działalności rolnośrodowiskowej.

■ Dostosowanie listy roślin w ramach Pakietu 1. Rolnictwo zrównoważone do listy upraw

w rozumieniu art. 44 rozporządzenia nr 1307/2013 stosowanych w dywersyfikacji upraw w ramach zazielenienia

W tym:

- dodanie do listy roślin objętych wsparciem w ramach Pakietu 1. konopi włóknistych i mieszanki strączkowej. Konopie włókniste zostaną przyporządkowane do grupy upraw „len i lnianka”, zaś mieszanka strączkowa do grupy upraw „strączkowe i warzywa strączkowe”;
- uznanie jako odrębnych upraw mieszanek: zbożowych, strączkowych, strączkowo-gorczykowych, strączkowo-słonecznikowych lub strączkowo-zbożowych, różniących

Koniczyna biała i czerwona będą stanowiły jedną uprawę – „koniczyna”

się składem jakościowym (np. mieszanka jęczmienia jarego z pszenicą oraz mieszanka jęczmienia jarego z owsem będą uznawane za dwie odrębne uprawy);

- dostosowanie nazw wybranych „upraw” w odniesieniu do występujących na liście gatunków koniczyn białej i czerwonej oraz mieszanek, w skład których wchodzi trawy. Koniczyny biała i czerwona będą stanowiły jedną uprawę – „koniczyna”, zaś mieszanki, w skład których wchodzi trawy, będą stanowiły jedną uprawę – „trawa lub inne pastewne rośliny zielne”;
- usunięcie z listy szczawiu z uwa-

gi na to, że gatunek ten zaliczany jest do upraw trwałych zgodnie z przepisami rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1307/2013.

■ Doprecyzowanie przepisów określających maksymalną powierzchnię wsparcia w ramach Pakietu 6. Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych roślin w rolnictwie

Od 2018 r., maksymalna powierzchnia wsparcia w ramach Pakietu 6., tj. 5 ha, będzie odnosiła się do gatunków wymienionych w załączniku nr 4 (a nie jak dotychczas odmian tych gatunków) lub odmian regionalnych i amatorskich

zarejestrowanych w Krajowym Rejestrze. W dalszym ciągu możliwe będzie zwiększanie powierzchni realizowanego zobowiązania poprzez dodanie nowych gatunków wymienionych w załączniku nr 4 do rozporządzenia bądź odmian regionalnych lub amatorskich zarejestrowanych w Krajowym Rejestrze, lecz na powierzchni nie większej niż 5 ha do gatunku bądź odmiany regionalnej lub amatorskiej.

Departament Płatności Bezpośrednich

☎ 22 623 12 34

Zdjęcia: fotolia, ©Pantherstock/ Photogenica

Ważne dla hodowców ptaków

W związku ze zwiększoną częstotliwością pojawiania się ognisk i wystąpień grypy ptaków na obszarze Europy, jednocześnie mając na uwadze poprzednie wystąpienie na terytorium Polski grypy ptaków oraz zbliżający się sezon jesienno-zimowy i związane z tym migracje ptaków dzikich, Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi pragnie poinformować hodowców odnośnie możliwości ponownego wystąpienia choroby i konieczności wcześniejszego przygotowania się na taką ewentualną okoliczność.

Zgodnie z otrzymaną opinią Państwowego Instytutu Weterynaryjnego – Państwowego Instytutu Badawczego w Puławach, ryzyko ponownego wystąpienia grypy ptaków w Polsce należy uznać za wysokie. Szczególnie newralgicznym okresem będzie czas od połowy września do połowy listopada, kiedy należy spodziewać się wzrostu zagrożenia w związku ze szczytem migracji dzikich ptaków.

Istnieje ciągłe zagrożenie wystąpienia grypy ptaków, stąd należy stosować środki bioasekuracji mini-

malizujące ryzyko wystąpienia wysoce zjadliwej grypy ptaków (HPAI) w gospodarstwie, takie jak:

- zabezpieczenie słomy przed dostępem dzikich ptaków;
- regularne przeglądy silosów paszowych pod kątem obecności zanieczyszczeń odchodami dzikich ptaków;
- usunięcie nieszczelności budynków inwentarskich;
- powstrzymanie się od dokarmiania dzikiego ptactwa na terenie gospodarstwa;
- dokonywanie obróbki upolowa-

nych zwierząt w bezpiecznej odległości od zabudowań hodowlanych oraz poddawanie sprzętu i odzieży właściwym zabiegom higienicznym.

Jednocześnie należy odpowiednio wcześniej rozważyć decyzję o ewentualnym zabezpieczeniu gospodarstw w pomieszczenia, wolier, zadaszone wybiegi itp. obiekty, które będą zapobiegać kontaktowi drobiu z dzikimi ptakami, a tym samym zmniejszą ryzyko wybuchu ogniska choroby.

Ponadto należy podkreślić, że nadal obowiązuje rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 4 kwietnia 2017 r. w sprawie zarządzenia środków związanych z wystąpieniem wysoce zjadliwej grypy ptaków (Dz. U. poz. 722), którego przepisy muszą być przestrzegane przez posiadaczy drobiu, w tym przede wszystkim należy:

- nie poić drobiu oraz ptaków utrzymywanych przez człowieka wodą ze zbiorników, do których mają dostęp ptaki dzikie;
- utrzymywać drób w sposób ograniczający jego kontakt z dzikimi ptakami;
- uniemożliwić dostęp drobiu do zbiorników wodnych, do których mają dostęp dzikie ptaki;
- przechowywać i odpowiednio zabezpieczyć paszę tak, aby nie miały do niej dostępu dzikie ptaki;
- zgłaszać do powiatowego lekarza weterynarii miejsca, w których utrzymywany jest drób lub inne ptaki.

Ponieważ istnieje ciągłe zagrożenie wystąpienia grypy ptaków, konieczne jest stosowanie środków bioasekuracji minimalizujących ryzyko pojawienia się choroby

Departament Bezpieczeństwa
Żywności i Weterynarii

☎ 22 623 18 43

Zdjęcie: fotolia

Melioracje oraz opłaty za wodę w rolnictwie

20 lipca 2017 r. Sejm uchwalił nową ustawę – *Prawo wodne*, która z niewielkimi wyjątkami wejdzie w życie 1 stycznia 2018 r. Ustawa dokonuje głębokich zmian w sferze prawno-organizacyjnej i finansowej sektora gospodarki wodnej.

Całociowe przedstawienie nowej regulacji nie jest możliwe ze względu na jej obszerność, stąd też artykuł ten jest poświęcony wyłącznie istotnym dla rolnictwa postanowieniom dotyczącym melioracji wodnych oraz opłat za pobór wód.

Nowa ustawa – *Prawo wodne* stanowi uzupełnienie implementacji prawodawstwa europejskiego, w tym m.in. *Ramowej Dyrektywy Wodnej*, którą państwa członkowskie UE powinny wprowadzić do wewnętrznych porządków prawnych już w 2010 r. Polska była wielokrotnie upominana na forum europejskim za brak uchwalenia odpowiednich przepisów w tej materii. Ustawa zasadniczo utrzymuje do-

tychczasowe zasady wykonywania i utrzymywania urządzeń melioracji wodnych oraz funkcjonowania spółek wodnych, tylko nieznacznie je modyfikując. Istotne zmiany w tym zakresie wynikają natomiast ze zmian kompetencyjnych i organizacyjnych.

■ Zmiana pojęcia „melioracji wodnych”

Nowa ustawa ogranicza pojęcie melioracji wodnych do obecnych melioracji szczegółowych. W efekcie nie będzie dotychczasowego podziału urządzeń melioracji wodnych na podstawowe (stanowiące własność Skarbu Państwa) i szczegółowe (stanowiące własność właścicieli gruntów). Urządzeniami melioracji wodnych będą więc tylko

te urządzenia, które w obowiązującej do tej pory ustawie są nazywane urządzeniami melioracji wodnych szczegółowych (m. in. rowy, drenowania, stacje pomp, systemy nawodnień grawitacyjnych i ciśnieniowych, ziemne stawy rybne). Dotychczasowe urządzenia melioracji wodnych podstawowych nie będą już urządzeniami melioracji wodnych lecz tylko urządzeniami wodnymi. Ponadto wśród śródlądowych wód publicznych płynących, stanowiących własność Skarbu Państwa nie będzie już wyodrębnionej kategorii wód istotnych dla regulacji stosunków wodnych na potrzeby rolnictwa.

Istotne jest, że utrzymane zostały dotychczasowe zasady wykonywania urządzeń melioracji wodnych (obecnych urządzeń melioracji wodnych szczegółowych). Nadal wykonywanie tych urządzeń będzie należało do właścicieli gruntów. Zostały pozostawione także przepi-

sy umożliwiające wykonywanie urządzeń melioracji wodnych na koszt Skarbu Państwa, w tym przy udziale publicznych środków wspólnotowych. Wykonywanie urządzeń melioracyjnych w tym trybie wymaga złożenia wniosków przez zainteresowanych właścicieli gruntów, których grunty stanowią co najmniej 75% powierzchni gruntów planowanych do zmeliorowania. Właściciele zmeliorowanych gruntów będą zwracali 20% całkowitych kosztów wykonania urządzeń melioracji wodnych w formie opłaty melioracyjnej, wnoszonej po wykonaniu inwestycji, w 15 ratach rocznych.

■ Zmiany kompetencyjne i organizacyjne w zakresie melioracji wodnych

Zasadnicze modyfikacje w zakresie wykonywania urządzeń melioracji wodnych wynikają z wprowadzanych istotnych zmian kompetencyjnych i organizacyjnych w zakresie gospodarki wodnej. Dotychczas zadania z zakresu melioracji wodnych były realizowane przez marszałków województw, jako zadania z zakresu administracji rządowej, za pomocą powołanych w tym celu samorządowych jednostek budżetowych – wojewódzkich zarządów melioracji i urządzeń wodnych.

Do marszałków województw należało:

- programowanie, planowanie i wykonywanie urządzeń melioracji wodnych szczegółowych na koszt Skarbu Państwa;
- programowanie, planowanie, wykonywanie oraz utrzymywanie urządzeń melioracji wodnych podstawowych;
- wykonywanie praw właścicielskich w stosunku do wód publicznych stanowiących własność Skarbu Państwa, istotnych dla rolnictwa;
- prowadzenie ewidencji wód, urządzeń melioracji wodnych i zmeliorowanych gruntów.

Zgodnie z rozwiązaniami przyjętymi w nowej ustawie, marszałkowie województw zostaną pozbawieni wszystkich obecnie realizowanych zadań z zakresu melioracji wodnych. Będą one przejęte przez nową jednostkę – Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, nadzorowaną przez ministra właściwego do spraw gospodarki wodnej.

Do zadań Wód Polskich będzie należało m.in.:

- wykonywanie praw właścicielskich w stosunku do śródlądowych wód płynących stanowiących wła-

urządzeń melioracji wodnych na koszt Skarbu Państwa nie będzie już marszałek województwa lub zarząd melioracji i urządzeń wodnych lecz nowa jednostka – PGW Wody Polskie. Wody Polskie, w uzgodnieniu z właściwym wojewodą, będą rozstrzygały o możliwości wykonania tych urządzeń na koszt Skarbu Państwa oraz będą ustalały wysokość opłaty melioracyjnej za ich wykonanie.

Wody Polskie przejmą od marszałków województw także zadania związane z utrzymaniem rzek oraz dotychczasowych urządzeń melio-

Urządzeniami melioracji wodnych będą tylko te urządzenia, które w obowiązującej do tej pory ustawie są nazywane urządzeniami melioracji wodnych szczegółowych tj. rowy, drenowania, stacje pomp, ziemne stawy rybne itp.

ność Skarbu Państwa (w tym w stosunku do dotychczasowych wód istotnych dla rolnictwa);

- prowadzenie inwestycji z zakresu gospodarki wodnej (w tym w zakresie melioracji wodnych);
- planowanie i realizacja zadań związanych z utrzymywaniem wód i pozostałego mienia Skarbu Państwa związanego gospodarką wodną, w tym obwałowań;
- prowadzenie ewidencji urządzeń melioracji wodnych oraz zmeliorowanych gruntów.

Od 1 stycznia 2018 r. adresatem wniosków rolników o wykonanie

urządzeń melioracji wodnych podstawowych (wałów przeciwpowodziowych, stacji pomp, kanałów i zbiorników wodnych).

■ Funkcjonowanie spółek wodnych

W czasie prac nad projektem ustawy – Prawo wodne rozważane były różne zmiany dotyczące utrzymania urządzeń melioracji wodnych (obecnych szczegółowych) oraz funkcjonowania spółek wodnych, jednak ostatecznie przyjęte zapisy zasadniczo utrzymują w mocy dotychczasowe rozwiązania, nieznacznie je modyfikując:

- utrzymanie urządzeń melioracji wodnych (obecnych szczegółowych), będzie (tak jak dotychczas) należeć do zainteresowanych właścicieli gruntów. Jeżeli urządzenia te będą objęte działalnością spółki wodnej, obowiązek ten będzie należeć do tej spółki. W sytuacji, gdy obowiązek ten nie będzie wykonywany, szczegółowy zakres i termin jego wykonania ustali w drodze decyzji Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie (obecnie starosta);
- zatwierdzenie statutu spółki wodnej oraz nadzór i kontrola

- w przypadku, gdy zarząd spółki dopuszcza się wielokrotnego naruszenia przepisów prawa lub postanowień statutu, starosta będzie zobowiązany do wydania decyzji o rozwiązaniu zarządu spółki oraz o ustanowieniu zarządu komisarycznego. W obecnym stanie prawnym starosta mógł również podejmować takie działania lecz nie były to działania obligatoryjne;
- doprecyzowano przepisy dotyczące ścisłości świadczeń na rzecz spółki wodnej od osób niebędących członkami tej spółki;
- spółki wodne nadal będą mogły

dzenie systemu opłat za pobór wód w kształcie zaproponowanym w pierwszej wersji projektu ustawy z dnia 26 kwietnia 2016 r. W wyniku przeprowadzonych konsultacji i uzgodnień nastąpiło znaczne zmniejszenie proponowanych stawek opłat, a niektóre opłaty nie zostały w ogóle wprowadzone.

W ustawie zostały określone górne jednostkowe stawki opłat za pobór wód, w formie opłaty zmiennej, w zależności od ilości pobieranej wody w ramach pozwolenia wodnoprawnego albo pozwolenia zintegrowanego. Wynoszą one:

- do celów rolniczych na potrzeby zaopatrzenia w wodę ludzi i zwierząt gospodarskich, w zakresie niebędącym zwykłym korzystaniem z wód – 0,10 zł za 1 m³ pobranych wód podziemnych oraz 0,05 zł za 1 m³ pobranych wód powierzchniowych;
- do celów rolniczych lub leśnych na potrzeby nawadniania gruntów i upraw, pobieranej za pomocą urządzeń pompowych – 0,15 zł za 1 m³ pobranych wód podziemnych, a pobór wody powierzchniowej do nawodnień został zwolniony z opłaty.

Jednostkowe stawki opłat zostaną określone przez Radę Ministrów w drodze rozporządzenia.

W przypadku poboru wód do nawodnień rolniczych nie będzie stosowana opłata stała.

Właścicielowi gruntu nadal będzie przysługiwać prawo do zwykłego korzystania z wód stanowiących jego własność oraz z wód podziemnych znajdujących się w jego gruncie, w celu zaspokojenia potrzeb własnego gospodarstwa domowego oraz gospodarstwa rolnego w ilości nieprzekraczającej średniorocznie 5 m³ na dobę.

Od 1 stycznia 2018 r. adresatem wniosków rolników o wykonanie urządzeń melioracji wodnych na koszt Skarbu Państwa będzie nowa jednostka – PGW Wody Polskie

nad działalnością spółki wodnej nadal będzie zadaniem starosty; analogiczne zadania w stosunku do związków spółek wodnych będzie wykonywał wojewoda (dotychczas było to zadanie marszałka województwa);

- wprowadzono wymóg, aby statut spółki określał warunki ustania członkostwa oraz rezygnacji z członkostwa w spółce wodnej;
- usunięto przepisy, zgodnie z którymi starosta mógł w określonej sytuacji wydać decyzję podwyższającą wysokość składek i innych świadczeń na rzecz spółki;

korzystać z pomocy finansowej państwa i jednostek samorządu terytorialnego w formie dotacji przeznaczonych na utrzymanie urządzeń melioracji wodnych.

■ Opłaty za pobór wód

W ustawie zostało przewidziane wdrożenie zasady zwrotu kosztów usług wodnych, zgodnie z art. 9 Ramowej Dyrektywy Wodnej, co wiąże się z wprowadzeniem opłat za korzystanie z wody. MRiRW, mając na względzie między innymi sytuację sektora rolnego w Polsce, nie wyrażało aprobaty na wpro-

Dobre tegoroczne żniwa

W połowie września 2017 r. żniwa w Polsce były już praktycznie zakończone. Zgodnie z informacjami z oddziałów terenowych Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa skupowane ziarno było na ogół suche i dobrej jakości.

Jedynie w województwach północnej Polski, gdzie występowały nawracające opady, niektóre partie ziarna nie spełniały wymaganych parametrów i zboże musiało zostać dosuszone. W województwie pomorskim odnotowano również problem z porastaniem ziarna oraz występowaniem niektórych chorób grzybowych. Skup zbóż przebiega sprawnie. Ze sprzedażą zbóż nie spieszą się rolnicy, którzy mogą zmagazynować zboże.

■ Rynek zbóż w Polsce

Wg wstępnych szacunków GUS, powierzchnia uprawy zbóż podstawowych (bez kukurydzy) w 2017 r. wynosi ok. 7 mln ha, plony będą o ok. 3% większe od uzyskanych w ubiegłym roku i wyniosą ok. 3,9 t/ha. Tym samym zbiory zbóż podstawowych (bez kukurydzy) mogą wynieść 27,5 mln ton – o 8% więcej niż w roku ubiegłym.

Dobre ubiegłoroczne zbiory zbóż pozwoliły na utrzymanie eksportu ziarna na historycznie wysokim poziomie. W całym sezonie 2016/2017 z Polski wywieziono 6,9 mln ton ziarna zbóż (łącznie z ziarnem kukurydzy), o 28% więcej niż w sezonie 2015/2016. Wzrost wynikał przede wszystkim ze zwiększenia eksportu pszenicy (do ponad 4 mln ton, o 15% w porównaniu z sezonem 2015/2016) i kukurydzy

(do blisko 2 mln ton, 3,5 razy). W ww. okresie do Polski przywieziono 1,6 mln ton ziarna zbóż.

Rekordowy poziom eksportu, a tym samym malejące krajowe zapasy, powodują, że ceny zakupu zbóż utrzymują się na poziomie wyższym niż przed rokiem, pomimo że rosnące dostawy ziarna z tegorocznych zbiorów w okresie żniw wpłynęły na okresowy spadek cen. Jednakże już od początku września br. odnotowano wzrost cen wszystkich monitorowanych zbóż. W połowie września br. zakłady zbożowe objęte monitoringiem MRiRW płaciły średnio za:

- pszenicę konsumpcyjną 658 zł/t – o 0,5% więcej niż przed tygodniem i o ok. 4,6% więcej niż przed rokiem,
- żyto konsumpcyjne – 565 zł/t, tj. o 1,8% więcej niż przed tygodniem i o 10,4% więcej niż przed rokiem,
- kukurydzę – 755 zł/t, tj. o ok. 0,9% więcej niż przed tygodniem i o 17,8% więcej niż przed rokiem.

■ Rynek zbóż na świecie i w UE

Światowe zbiory zbóż w sezonie 2017/2018 są prognozowane na poziomie 2 049 mln ton, o blisko 3,7% niższym niż w rekordowym sezonie 2016/2017, ale o 1-3% wyższym niż w poprzednich dwóch sezonach. Przewiduje się, że światowe zbiory pszenicy wyniosą 742 mln

ton i będą niższe od ubiegłorocznych o 1,6%, a zbiory kukurydzy wyniosą 1 017 mln ton i będą niższe o ok. 5% od ubiegłorocznych.

W sezonie 2017/2018 zwiększą się światowe obroty pszenicą, a zmniejszą zbożami paszowymi. Zapotrzebowanie na pszenicę wzrośnie m.in. na tradycyjnych rynkach zbytu unijnego zboża, tj. na Bliskim Wschodzie i w Afryce Północnej.

Jednocześnie Komisja Europejska we wstępnej prognozie szacuje, że zbiory zbóż dla Unii Europejskiej w sezonie 2017/2018 mogą wynieść 298 mln ton, o 1,2% powyżej poziomu z sezonu 2016/2017. Zbiory pszenicy w odniesieniu do sezonu 2016/2017 prawdopodobnie wzrosną do 139,4 mln ton (o 4%), natomiast zbiory kukurydzy mogą być nieco mniejsze niż w 2016 r. i wynieść około 60 mln ton.

Z dniem 8 sierpnia 2017 r. Komisja Europejska wprowadziła przywózowe należności celne dla żyta, kukurydzy i ziarna sorgo (importowanych poza kontyngentami) w wysokości 5,16 euro/tonę, a następnie z dniem 1 września 2017 r. – 10,95 euro/tonę, zmieniając tym samym utrzymywane od jesieni 2014 r. zerowe stawki celne w przywozie do UE wyżej wymienionych zbóż. O zwiększenie ochrony celnej unijnego rynku zbóż MRiRW zabiegało na forum UE, mając na uwadze potrzebę poprawy warunków gospodarowania krajowych producentów zbóż.

Departament Rynków Rolnych

☎ 22 623 16 32

Zdjęcie: fotolia

Rozmowy polsko-amerykańskie

Podsekretarz Stanu Ryszard Zarudcki spotkał się 2 października z głównym ekonomistą Ministerstwa Rolnictwa USA Robertem Johanssonem.

Spotkanie miało na celu przede wszystkim dyskusję nt. modeli rolnictwa w Polsce i USA, polityki rolnej, trendów na rynku światowym, narzędzi stabilizacji rynków rolnych, efektów zmian klimatu na rolnictwo, odnawialnych źródeł energii oraz doświadczeń w zakresie doradztwa rolniczego.

Wiceminister Ryszard Zarudcki zwrócił się także z prośbą o wsparcie w jak najszybszym zakończeniu prac związanych z dostępem polskich produktów do rynku USA, w tym jabłek, drobiu i tytoniu.

W październiku gościem wiceministra Ryszarda Zarudckiego był główny ekonomista Ministerstwa Rolnictwa USA Robert Johansson

Posiedzenie polsko-białoruskiej grupy roboczej w Poznaniu

W Poznaniu 25 września odbyło się VI posiedzenie polsko-białoruskiej grupy roboczej ds. współpracy w dziedzinie rolnictwa pod przewodnictwem podsekretarza stanu Ewy Lech i zastępcy ministra rolnictwa i żywienia Białorusi Aleksandra Subbotina.

Omówiono sprawy wymiany handlowej, dostępu do rynku dla produktów rolno-spożywczych oraz kwestie współpracy eksperckiej pomiędzy resortami rolnictwa Polski i Białorusi. Podpisana została polsko-białoruska Umowa o zwalczaniu wścieklizny na terytorium Białorusi w 2017 r.

Podczas pobytu w Poznaniu goście odwiedzili stoiska polskich i białoruskich wystawców obecnych na Targach Polagra Food.

Wiceminister Ewa Lech i wiceminister rolnictwa i żywienia Białorusi Aleksander Subbotin podpisali Umowę o zwalczaniu wścieklizny na terytorium Białorusi w 2017 r.

Ministrowie rolnictwa w Wyszehradzie

Minister Krzysztof Jurgiel, wziął udział w spotkaniu Ministrów Rolnictwa państw Grupy Wyszehradzkiej oraz Bułgarii, Chorwacji, Rumunii i Słowenii, które odbywało się w dniach 20-21 września br. w Wyszehradzie, w ramach węgierskiej prezydencji w Grupie Wyszehradzkiej. Podczas spotkania, dyskutowano na temat wyzwań globalnego rolnictwa i przemysłu żywnościowego, problemu podwójnej jakości żywności, energii odnawialnej po 2020 roku, jak również węgierskiej inicjatywy BIOEAST dotyczącej współpracy Europy Środkowo-Wschodniej na rzecz rolnictwa, akwakultury i leśnictwa w biogospodarce. W konkluzjach dyskusji na temat przyszłości sektora biopaliw, przyjęta została Wspólna deklaracja w sprawie dyrektywy o energii odnawialnej po 2020 roku, pod-

Minister Krzysztof Jurgiel uczestniczył we wrześniu w spotkaniu Ministrów Rolnictwa państw grupy Wyszehradzkiej oraz Bułgarii, Chorwacji, Rumunii i Słowenii

sumowująca główne postulaty państw naszego regionu w odniesieniu do procedowanych obecnie na forum UE propozycji zmierzających do stopniowego wycofywania wsparcia dla produkcji biokomponentów I generacji, tj. wytwarzanych z surowców spożywczych lub paszowych. Ministrowie zaapelowali do Komisji Europejskiej o po-

nowną kompleksową analizę tych kwestii i rozważenie utrzymania obecnych wymogów związanych ze stosowaniem roślin uprawnych przeznaczonych na cele żywnościowe i paszowe, w produkcji biopaliw.

Minister Jurgiel uczestniczył też w oficjalnym otwarciu 78. Krajowej Wystawy Rolnictwa i Żywności OMÉK.

Z wizytą w Kazachstanie

Sekretarz stanu Zbigniew Babalski w dniach 5-8 września uczestniczył w oficjalnej delegacji Prezydenta RP Andrzeja Dudy w Kazachstanie. Sekretarz stanu przeprowadził bilateralne rozmowy z wicepremierem, ministrem rolnictwa Republiki Kazachstanu Askarem Myrzahmetovem. Podczas spotkania podkreślił, że polski resort rolnictwa postrzega współpracę z Kazachstanem jako jeden ze swoich priorytetów i wyraził nadzieję na dalszą intensyfikację relacji między resortami rolnictwa Polski i Kazachstanu. Intensyfikacja ta ma dotyczyć zarówno rozwoju wymiany handlowej, jak również wzmocnienia współpracy eksperckiej i naukowej.

Omawiano również sprawy związane z wymianą handlową. Wiceminister Babalski zwrócił się z prośbą o pozytywne rozpatrzenie spraw problematycznych we współpracy służb weterynaryjnych. Polska uczestniczyła także w otwarciu Polsko-Kazachstańskiego Forum Go-

Na początku września wiceminister Zbigniew Babalski uczestniczył w oficjalnej delegacji Prezydenta RP Andrzeja Dudy w Kazachstanie

spodarczego oraz w obchodach Narodowego Dnia Polski, który odbył się na wystawie Astana EXPO 2017. Resort rolnictwa był organizatorem prezentacji i degustacji polskich produktów wysokiej jakości.

Polsko-saksońska współpraca

Przyszłość rozwoju obszarów wiejskich, wspieranie rozwoju gospodarstw, innowacje w rolnictwie to tematy przewodnie polsko-saksońskich rozmów podsekretarza stanu Ryszarda Zarudzkiego i ministra środowiska i rolnictwa Wolnego Kraju Saksonia Thomasa Schmidta, które odbyły się na początku września w Saksonii.

Obie strony oczekują rzeczywistego uproszczenia przepisów oraz zapewnienia równowagi pomiędzy kosztami operacyjnymi związanymi z wdrażaniem PROW a wysokością udzielanego wsparcia. Zadeklarowano wolę ścisłej współpracy i podejmowania starań

W pierwszych dniach września wiceminister Ryszard Zarudzki był gościem ministra środowiska i rolnictwa Saksonii Thomasa Schmidta

na rzecz promocji idei uproszczenia wśród krajów członkowskich i instytucji UE.

Unijni ministrowie w Tallinie

Podsekretarz stanu Ryszard Zarudzki w dniach 3-5 września uczestniczył w nieformalnym spotkaniu ministrów rolnictwa krajów Unii Europejskiej w Tallinie, zorganizowanym w ramach estońskiego Przewodnictwa w Radzie UE.

Głównym tematem dyskusji było wyposażenie rolników w skuteczne narzędzie zarządzania ryzykiem w rolnictwie w ramach Wspólnej Polityki Rolnej po 2020 r.

Wiceminister podkreślił, że w przepisach UE należy precyzyjnie zdefiniować „sytuację kryzysową”, także

w aspekcie kryzysu występującego regionalnie. Możliwość uruchamiania instrumentów łagodzących powinna wynikać wprost z przepisów prawa, a nie z uznaniowych decyzji unijnej administracji. Obecny instrument rezerwy kryzysowej Polska ocenia krytycznie.

Polska zgodziła się z tezą Prezydencji, że płatności bezpośrednie są elementem zarządzania ryzykiem i stabilizacji dochodów, ale podkreśliła, że ich zróżnicowanie – wynikające z historycznych poziomów wsparcia produkcji – nie ma uzasadnienia. Polska opowiada się za dalszym, pełnym wyrównaniem płatności bezpośrednich.

Przewodniczący Rady – estoński minister Tarmo Tam stwierdził, że ministrowie rolnictwa UE są zgodni w ocenie efektów kolejnych reform WPR, dzięki czemu rolnicy w większym stopniu odpowiadają na sygnały płynące z rynku. Dyskusja pokazała, że rezerwa kryzysowa powinna być stosowana szybciej i bardziej automatycznie. Przewodniczący odnotował zbieżność opinii ministrów w ocenie znaczenia dopłat bezpośrednich dla stabilizacji dochodów rolników, a jednocześnie

Spotkanie estońskiego ministra Tarmo Tam i wiceministra Ryszarda Zarudskiego w czasie nieformalnego posiedzenia Ministrów Rolnictwa krajów UE w Tallinie

rozbieżne opinie w kwestii dalszej harmonizacji płatności. Możliwości zastosowania instrumentów zarządzania ryzykiem w drugim filarze powinny być uproszczone i brać pod uwagę specyfikę poszczególnych krajów.

Współpraca z Chinami

Sekretarz stanu Zbigniew Babalski w dniach 24-27 sierpnia uczestniczył w 12. Forum Współpracy Rolno-Handlowej między Chinami i krajami Europy Środkowo-Wschodniej, które odbywało się w Słowenii. W spotkaniu uczestniczyli także przedstawiciele resortów rolnictwa Albanii, Bośni i Hercegowiny, Bułgarii, Chorwacji, Czarnogóry, Republiki Czeskiej, Estonii, Litwy, Łotwy, Macedonii, Rumunii, Serbii, Słowacji, Słowenii, Węgier i Chin. Podczas sesji plenarnej sekretarz stanu zwrócił uwagę na potrzebę propagowania krótkich łańcuchów dostaw oraz żywności lokalnej. Przedstawił także, podjęte przez Polskę, inicjatywy regulujące kwestię nieuczciwych praktyk handlowych oraz wzmacniające pozycję rolników.

Podczas sesji przyjęto Wspólną Deklarację, w której kraje zobowiązują się do dalszego zacieśniania współpracy, wspierania kontaktów biznesowych, a także ułatwiania procedur w wymianie handlowej.

W wydarzeniach w Słowenii uczestniczył minister rolnictwa Chin Han Changfu, który następnie złożył pierwszą oficjalną wizytę w Polsce. Podczas spotkania z ministrem Krzysztofem Jurgielem omawiano perspektyw współpracy zarówno w formacie dwustronnym jak i wielostronnym. Ministrowie dyskutowali o dostępie polskich produktów rolno-spożywczych do rynku chińskiego. Omawiano również współpracę naukową. Szefowie Państwowego Instytutu Weterynaryjnego – PIB Krzysztof Niemczuk oraz Instytutu Weterynaryjnego

W sierpniu odbyło się w Słowenii 12. Forum Współpracy Rolno-Handlowej między Chinami i krajami Europy Środkowo-Wschodniej

Minister rolnictwa Chin Han Changfu złożył pierwszą oficjalną wizytę w Polsce

w Lanzhou Hong Yin podpisali memorandum w sprawie współpracy między instytucjami.

Materiały przygotowane przez
Departament Współpracy Międzynarodowej

☎ 22 623 24 71

Zdjęcia: archiwum MRiRW

Wsparcie na odtworzenie potencjału gospodarstwa

W terminie 5-18 października 2017 r. rolnicy, którzy ponieśli straty spowodowane klęskami żywiołowymi, mogli składać w ARiMR wnioski o przyznanie pomocy na odtworzenie zniszczonych składników gospodarstwa.

Est to wsparcie na operacje typu *Inwestycje odtwarzające potencjał produkcji rolnej*, poddziałanie „Wsparcie inwestycji w odtwarzanie gruntów rolnych i przywracanie potencjału produkcji rolnej zniszczonego w wyniku klęsk żywiołowych, niekorzystnych zjawisk klimatycznych i katastrof” finansowane z budżetu PROW 2014-2020. Wnioski o taką pomoc można było składać w od-

ganianie się o pomoc finansową jak największej liczbie rolników poszkodowanych w tegorocznych kataklizmach. Zatem rolnicy, którzy nie zdążyli złożyć wniosku w tym naborze, będą mogli ubiegać się o pomoc w kolejnym.

■ Kto może ubiegać się o pomoc?

O przyznanie takiego wsparcia będą mogli starać się rolnicy, którzy ponieśli straty spowodowane przez

poprzedzającym rok, w którym składany jest wniosek.

O pomoc mogą ubiegać się rolnicy, którzy w danym roku kalendarzowym ponieśli straty w uprawach rolnych, zwierzętach gospodarskich, czy rybach w wysokości co najmniej 30% średniej rocznej produkcji rolnej w gospodarstwie z trzech lat poprzedzających rok, w którym wystąpiła szkoda, albo z trzech lat w okresie pięcioletnim poprzedzającym rok, w którym wystąpiła szkoda, z pominięciem roku o najwyższej i najniższej produkcji w gospodarstwie oraz jeżeli straty dotyczą składnika gospodarstwa, którego odtworzenie wymaga po-

O wsparcie na odtworzenie potencjału gospodarstwa mogą starać się rolnicy, którzy ponieśli straty spowodowane m.in. przez suszę, grad, powódź

działach regionalnych ARiMR, za pośrednictwem biura powiatowego Agencji lub wysłać je rejestrowaną przesyłką pocztową nadaną w placówce Poczty Polskiej do właściwego oddziału regionalnego. Poprzedni nabór wniosków odbył się w terminie 4-18 września 2017 r. W tym roku przewidywane są kolejne nabory wniosków o takie wsparcie. Planuje się, że będą one ogłaszane cyklicznie tak, aby umożliwić ubie-

co najmniej jedną z następujących klęsk żywiołowych: powódź, deszcz nawalny, suszę, przymrozki wiosenne, ujemne skutki przezimowania, obsunięcie się ziemi, lawinę, grad, huragan, uderzenie pioruna. Przyznanie wsparcia uzależnione będzie od powstania w gospodarstwie szkód spowodowanych przynajmniej przez jedną z wymienionych klęsk, jeżeli miały one miejsce w roku, w którym jest składany wniosek o przyznanie pomocy lub w roku

niesienia kosztów kwalifikujących się do objęcia wsparciem. Wysokość poniesionych strat, jakie powstały w gospodarstwie rolnika, określa komisja powołana przez wojewodę. Pomoc może być przyznana np. na odtworzenie plantacji wieloletnich czy sadów. Dofinansowanie można również otrzymać na zakup nowych maszyn lub urządzeń rolniczych w miejsce tych, które zostały zniszczone w wyniku klęsk żywiołowych.

■ Kwoty wsparcia

Maksymalna kwota wsparcia, jaką może otrzymać rolnik na *Inwestycje odtwarzające potencjał produkcji rolnej* w całym okresie realizacji PROW 2014-2020, wynosi do 300 tys. zł, z tym że nie może przekroczyć ona poziomu 80% kosztów kwalifikowalnych. Na podstawie oszacowanej wartości szkód w składniku gospodarstwa, którego odtworzenia dotyczy wniosek o przyznanie pomocy określana jest wysokość wsparcia, jaką może otrzymać rolnik, z uwzględnieniem wcześniej wskazanego limitu pomocy na gospodarstwo i beneficjenta. Jeżeli zniszczony składnik gospodarstwa był ubezpieczony, wówczas wysokość pomocy w od-

niesieniu do odtwarzanego składnika pomniejsza się o kwotę odszkodowania uzyskanego z tytułu jego ubezpieczenia. Ponadto, jeżeli rolnik nie zawarł umowy obowiązkowego ubezpieczenia upraw, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o *ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich*, ważnej na dzień wystąpienia szkody w gospodarstwie, a będzie ubiegał się o pomoc na odtworzenie plantacji chmielu, sadów, plantacji krzewów owocowych gatunków owocujących efektywnie dłużej niż 5 lat, wówczas kwotę pomocy na odtworzenie tego składnika, pomniejsza się o połowę.

Złożone przez rolników wnioski zostaną poddane ocenie punkto-

wej. Pod uwagę będzie brana wysokość szkód w odniesieniu do zniszczonych lub uszkodzonych składników gospodarstwa wykorzystywanych do produkcji rolnej, procentowa wysokość szkód w produkcji rolnej oraz to, czy plantacja chmielu, sad lub plantacja krzewów owocowych gatunków owocujących efektywnie dłużej niż 5 lat objęta była dobrowolnym ubezpieczeniem. Na podstawie przyznanej liczby punktów sporządzone zostaną dwie listy określające kolejność przystugiwania pomocy – jedna dla rolników z woj. mazowieckiego i druga dla rolników z pozostałych województw.

Biuro Prasowe

☎ 22 318 40 90

Zdjęcia: fotolia, ©Pantherstock/ Photogenica,

Pomoc dla rolników,

którzy ponieśli straty w sierpniowych nawałnicach

Wnioski o przyznanie pomocy można składać do 31 października 2017 r. w biurach powiatowych ARiMR właściwych ze względu na miejsce zamieszkania albo siedzibę producenta rolnego. Pomoc dla producentów rolnych, którzy ponieśli szkody w lasach, wypłacana będzie w formule *de minimis*.

Pomoc jest skierowana do producenta rolnego:

- któremu został nadany numer identyfikacyjny w trybie przepisów o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności;
- który poniósł szkody w uprawach rolnych, lasach lub w budynkach służących do prowadzenia przez niego działalności rolniczej, spowodowane wystąpieniem

w sierpniu 2017 r. huraganu, deszczu nawałnego lub gradu w rozumieniu przepisów o *ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich*;

- będącemu mikroprzedsiębiorstwem, małym albo średnim przedsiębiorstwem w rozumieniu załącznika nr 1 do rozporządzenia nr 702/2014.

Do końca października ARiMR przyjmuje wnioski o przyznanie pomocy od rolników, którzy ponieśli straty w sierpniowych nawałnicach

Stawka pomocy wynosi:

- 1000 zł na 1 ha powierzchni upraw rolnych, na której wystąpiły szkody spowodowane wystąpieniem w sierpniu 2017 r. huraganu, deszczu nawalnego lub gradu;
- 2000 zł na 1 ha powierzchni lasów, na której wystąpiły szkody spowodowane wystąpieniem w sierpniu 2017 r. huraganu, deszczu nawalnego lub gradu.

Wysokość pomocy ustala się jako iloczyn deklarowanej przez producenta rolnego we wniosku powierzchni upraw rolnych lub lasów, na której wystąpiły szkody oraz stawki tej pomocy:

- maksymalnie 10 000 zł na odtworzenie budynku służącego do prowadzenia działalności rolniczej, w przypadku szkód spowodo-

wanych wystąpieniem w sierpniu 2017 r. huraganu, deszczu nawalnego lub gradu.

Do wniosku należy dołączyć:

- kopię protokołu oszacowania szkód, sporządzonego zgodnie ze wzorem opublikowanym na stronie MRiRW (<https://www.minrol.gov.pl/Informacje-branzowe/Niekorzystne-zjawiska-atmosferyczne-pomoc>), zawierającego informacje:
  - ✓ o powierzchni upraw rolnych, na której wystąpiły szkody spowodowane wystąpieniem w sierpniu 2017 r. huraganu, deszczu nawalnego lub gradu, lub
  - ✓ o zakresie i wysokości szkód w budynkach służących do prowadzenia przez producenta rolnego działalności rolniczej spowodowanych wystąpieniem w sierpniu br.

huraganu, deszczu nawalnego lub gradu, lub

- oświadczenie producenta rolnego o powierzchni lasu, na której wystąpiły szkody oraz o wysokości kwoty na odtworzenie lasu, w którym wystąpiły te szkody.

Wystąpienie szkód w lasach potwierdza wojewoda właściwy ze względu na położenie lasu, w którym wystąpiły te szkody, sporządzając adnotację na oświadczeniu producenta rolnego;

- oświadczenie albo zaświadczenia dotyczące pomocy *de minimis* (w przypadku pomocy *de minimis*);
- kopie polis ubezpieczeniowych upraw i budynków.

Biuro Prasowe

☎ 22 318 40 90

Zdjęcie: fotolia

Pieniądze z PROW na zapobieganie klęskom żywiołowym

28 września ARiMR rozpoczęła przyjmowanie wniosków na *Wsparcie inwestycji w środki zapobiegawcze, których celem jest ograniczenie skutków prawdopodobnych klęsk żywiołowych, niekorzystnych zjawisk klimatycznych i katastrof*. Nabór potrwa do 27 października 2017 r. Wnioski przyjmują oddziały regionalne Agencji.

W budżecie PROW na lata 2014-2020 na inwestycje, które mogą pomóc gospodarstwom rolnym ograniczyć straty spowodowane nadzwyczajnymi zdarzeniami, jak np. afrykańskim pomorem świń (ASF) czy powodzią, przewidziano łącznie ponad 410 mln zł.

■ Kto może skorzystać ze wsparcia?

○ pomoc mogą ubiegać się:

- rolnicy, którzy prowadzą chów lub hodowlę co najmniej 300 sztuk świń na terenach objętych ASF (afrykańskim pomorem świń);
- spółki wodne lub związki spółek wodnych, w których co najmniej połowę stanowią rolnicy posiadają-

cy grunty rolne, a spółka została utworzona do wykonywania, utrzymania oraz eksploatacji urządzeń służących do: ochrony gospodarstw członków spółki wodnej przed powodzią, melioracji wodnych, prowadzenia racjonalnej gospodarki na terenach zmeliorowanych należących do członków spółki wodnej.

■ Na jakie inwestycje i w jakiej wysokości można otrzymać dofinansowanie?

W ramach tego wsparcia rolnicy, którzy prowadzą chów lub hodowlę co najmniej 300 sztuk świń na terenach objętych ASF, mogą otrzymać

dofinansowanie na wykonanie ogrodzenia chlewni czy utworzenie lub zmodernizowanie niecki dezynfekcyjnej. Każda z tych inwestycji musi spełniać określone parametry budowlane. I tak ogrodzenie chlewni powinno m.in. mieć wysokość co najmniej 1,5 m, długość nieprzekraczającą 1500 m, być postawione na podmurówce lub posiadać wkopany krawężnik – wszystko po to, by dzięki zwierzęta nie przedostawały się do stada świń. Z kolei niecki dezynfekcyjne muszą m.in. być zadaszone, mieć wymiary dostosowane do szerokości i wysokości pojazdów, które przez nią przejeżdżają i do obwodu kół tych samochodów. Na te inwestycje budowlane wysokość pomocy wynosi 100 tys. zł i nie może przekroczyć 80 proc. kosztów kwalifikowanych.

Natomiast spółki wodne lub związki spółek wodnych mogą ubiegać się o pomoc na inwestycje polegające na zaopatrzeniu w sprzęt do utrzymania urządzeń wodnych służących do zabezpieczenia gospodarstw rolnych przed zalaniem, podtopieniem lub nadmiernym uwilgoceniem, spowodowanym przez powódź lub deszcz nawalny. Wysokość wsparcia w tym przypadku wynosi 500 tys. zł i nie może być większa niż 80 proc. kosztów kwalifikowalnych.

■ Jakie są kryteria przyznawania wsparcia?

O kolejności przyznawania pomocy decyduje liczba punktów. W przypadku rolników z terenów objętych ASF maksymalną liczbę 6 pkt. można otrzymać za posiadania 800 sztuk świń. Większa lub mniejsza liczba sztuk trzody chlewnej powoduje przyznanie odpowiednio mniejszej liczby punktów: 300 sztuk – 2 pkt.; 1200 i więcej sztuk – 2 pkt. Za inwestycję dotyczącą niecki dezynfekcyjnej można otrzymać 2 pkt. W przypadku

W budżecie PROW 2014-2020 przewidziano łącznie ponad 410 mln zł na inwestycje, które mogą pomóc gospodarstwom rolnym ograniczyć straty spowodowane nadzwyczajnymi zdarzeniami, jak np. powódź...

spółek wodnych i ich związków o liczbie punktów decyduje powierzchnia zmeliorowanych gruntów rolnych. Na dodatkowe punkty mogą liczyć spółki wodne i ich związki z gmin, które od 1997 r. co najmniej dwukrotnie ucierpiały z powodu powodzi lub deszczów nawalnych.

Więcej informacji na temat

wsparcia oferowanego przez ARiMR można uzyskać: pod bezpłatnym numerem infolinii 800 380 084, w punktach informacyjnych Agencji oraz na stronie internetowej www.arimr.gov.pl.

Biuro Prasowe
☎ 22 318 40 90

Zdjęcia: fotolia

... czy afrykański pomór świń

Razem łatwiej

Od 30 października do 28 grudnia 2017 r. oddziały regionalne ARiMR przyjmują wnioski na *Tworzenie grup producentów i organizacji producentów*

■ Kto może ubiegać się o wsparcie?

Wsparcie takie, finansowane z budżetu PROW 2014-2020, kierowane jest do nowych grup producentów rolnych, w skład których wchodzi wyłącznie osoby fizyczne. Ponadto o pomoc mogą ubiegać się grupy producentów, które:

- zostały uznane przez dyrektora oddziału regionalnego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (lub zostały uznane przed dniem 1 września 2017 r. przez dyrektora oddziału terenowego Agencji Rynku Rolnego), na podstawie planu biznesowego;
- łączą producentów jednego produktu lub grupy produktów, którzy nie byli członkami grupy producentów lub organizacji producentów, utworzonej ze względu na ten sam produkt lub grupę produktów, której przyznano i wypłacono pomoc

na rozpoczęcie działalności ze środków Unii Europejskiej po dniu 1 maja 2004 r. w ramach działań i mechanizmów określonych w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 2 sierpnia 2016 r.;

- zadeklarują realizację planu biznesowego w celu osiągnięcia jego założeń w trakcie trwania 5-letniego okresu wsparcia.

Wsparcia nie można otrzymać na tworzenie grup producentów zajmujących się hodowlą drobiu, wyrobami z mięsa drobiowego i jego podrobów.

■ W jakiej formie i wysokości udzielana jest pomoc finansowa?

Pomoc przyznawana jest w okresie pierwszych 5 lat funkcjonowania grupy liczonych od dnia jej uznania.

Wysokość pomocy finansowej, jaką może otrzymać grupa zależy

od wartości przychodów netto uzyskanych ze sprzedaży produktów lub grupy produktów, wytworzonych przez jej członków w poszczególnych latach i wynosi:

- w pierwszym roku – 10 proc. przychodów netto;
- w drugim roku – 8 proc. przychodów netto;
- w trzecim roku – 6 proc. przychodów netto;
- w czwartym roku – 5 proc. przychodów netto;
- w piątym roku – 4 proc. przychodów netto.

Ryczałtowa pomoc przewidziana w PROW 2014-2020 jest niemal dwukrotnie wyższa od poziomu pomocy ustanowionej dla grup producentów rolnych w ramach PROW 2007-2013, co wpłynie na wyższy poziom wsparcia, szczególnie mniejszych grup producen-

tów, o niższych przychodach ze sprzedaży.

Limit wsparcia wynosi 100 tys. euro w każdym roku pięcioletniego okresu przyznawania pomocy i pozostaje na niezmiennym poziomie w kolejnych latach.

■ Jakie są kryteria oceny wniosków?

W pierwszej kolejności pomoc jest przyznawana grupom, które uzyskały największą liczbę punktów w rankingu, ale nie mniej niż 3 pkt. W tej ocenie preferowane są grupy, które m.in. są zorganizowane w formie spółdzielni; wytwarzają wyroby wysokiej jakości, w szczególności produkty rolnictwa ekologicznego; są producentami świń, bydła, owiec, kóz, mięsa z tych zwierząt; mają siedzibę w powiecie o wysokim rozdrobieniu agrarnym; zatrudniają co najmniej dwie osoby na pełny etat lub jedną osobę niepełnosprawną.

■ Jakie są zobowiązania adresata pomocy?

Grupa zobowiązana jest do zrealizowania wszystkich inwestycji wymienionych w planie biznesowym. Wypłata ostatniej raty wsparcia nastąpi po potwierdzeniu prawidłowego wywiązania się z tego obowiązku.

■ Dlaczego warto być w grupie producentów?

Zrzeszanie się rolników w grupy producentów może stanowić antidotum na rosnące wymagania odbiorców produktów rolnych. Wynika to z tego, że Polska, jest krajem o wciąż dużym rozdrobieniu agrarnym, a co za tym idzie opłacalność produkcji w indywidualnych gospodarstwach nie jest zbyt rentowna. Przynależność rolników do grupy producentów sprzyja poprawie ich konkurencyjności, daje możliwość uzyskania stabilizacji zbytu produktów oraz zwiększenia opłacalności produkcji. Rolnicy należący do grupy producentów mo-

Przynależność rolników do grupy producentów sprzyja poprawie ich konkurencyjności oraz daje możliwość uzyskania stabilizacji zbytu produktów i zwiększenia opłacalności produkcji

gą bowiem wspólnie planować i organizować produkcję uwzględniając jej wielkość i jakość. Grupy producentów to również szansa na obniżenie kosztów funkcjonowania poprzez wspólne zakupy oraz użytkowanie maszyn i urządzeń, wspólne przygotowanie produktów do sprzedaży, ich przechowywanie i transport. Grupy to także prosta droga do poprawienia pozycji negocjacyjnej w kontaktach handlowych i ustalaniu warunków sprzedaży, jak również większe możliwości promowania wyrobów

i działalności podmiotu. To wszystko prowadzi do tego, że grupy producentów rolnych mają możliwość skutecznego konkutowania z producentami europejskimi i światowymi. Funkcjonowanie rolników w grupach producentów stanowi wręcz gospodarczą konieczność. Warto więc dać sobie szansę na rozwój i poprawę warunków życia.

Biuro Prasowe
☎ 22 318 40 90
Zdjęcia: fotolia

Pomoc przyznawana jest w okresie pierwszych 5 lat funkcjonowania grupy, liczonych od dnia jej uznania a limit wsparcia wynosi 100 tys. euro w każdym roku pięcioletniego okresu

Z pierwszej ręki

287,2 mld zł wypłaciła Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa od początku swojego istnienia, czyli od 1994 r., do 1 września 2017 r. Z tej kwoty ponad **148 mld zł** trafiło do rolników w ramach dopłat bezpośrednich. Bliżko **74,3 mld zł** to z kolei wsparcie wypłacone z budżetu Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013, a prawie **4,3 mld zł** to pomoc przekazana ze środków Programu Operacyjnego Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich 2007-2013. Na dofinansowanie Wspólnej Organizacji Rynku Owoców i Warzyw ARiMR przekazała **8 mld zł**. Agencja wypłaciła także w ramach tzw. pomocy krajowej udzielanej z budżetu państwa prawie **22 mld zł**. Pieniądze te zostały przeznaczone m.in. na dopłaty do kredytów inwestycyjnych, obrotowych i kłeszkowych, dofinansowanie kosztów utylizacji padłych zwierząt gospodarskich. Pozostała kwota została przekazana na rozwój wsi i obszarów wiejskich w ramach unijnych programów pomocowych wdrażanych przez ARiMR.

Ponad **7,6 mld zł** wypłaciła do 1 września 2017 r. ARiMR z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020. Największe kwoty przekazano na płatności ONW, płatności rolno-środowiskowo-klimatyczne oraz renty strukturalne.

16 października br. **ARiMR rozpoczęła wypłatę zaliczek na poczet płatności bezpośrednich za 2017 r.** Ich wysokość, podobnie jak w roku ubiegłym, wynosi 70 proc. kwoty dopłat. Wypłata zaliczek potrwa do końca listopada. Szacuje się, że z tego tytułu na konta rolników trafi ok. **10 mld zł**. Pozostała część pieniędzy będzie wypłacana rolnikom sukcesywnie od 1 grudnia. Całkowita pula środków przeznaczona na płatności bezpośrednie za 2017 r. wynosi **14,8 mld zł**.

Od 26 września do 17 października 2017 r. producenci rolni, którzy w latach 2015-2018 przez co najmniej rok utrzymywali świnie w gospodarstwach położonych na terenach dotkniętych afrykańskim pomorem świń, mogli składać wnioski o **udzielenie wsparcia finansowego na wydatki związane z ochroną przed ASF. Pomoc udzielana jest w formie refundacji do 50% wydatków** poniesionych na: zakup mat dezynfekcyjnych, odzieży i obuwia ochronnych; sprzętu do wykonania zabiegów dezynfekcyjnych, dezynsekcyjnych lub deratyzacyjnych oraz produktów biobójczych, środków dezynsekcyjnych lub deratyzacyjnych; a także zabezpieczenie budynków, w których są utrzymywane świnie, przed dostępem zwierząt domowych. Wnioski, do których trzeba dołączyć m.in. rachunki, faktury lub ich kopie, oświadczenie o liczbie świń utrzymywanych w gospodarstwie, przyjmowały biura powiatowego ARiMR właściwe ze względu na miejsce zamieszkania albo siedzibę producenta rolnego.

30 września 2017 r. **ARiMR zakończyła przyjmowanie wniosków od firm zajmujących się utylizacją** o dofinansowanie kosztów związanych z unieszkodliwieniem padłych w 2018 r. zwierząt gospodarskich. Teraz wnioski na podstawie ustalonych kryteriów zostaną poddane ocenie, a następnie zostanie dokonany wybór podmiotów, z którymi będą zawarte umowy.

Biuro Prasowe

☎ 22 318 40 90

Zdjęcia: fotolia

KOWR już działa

Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa swoją działalność rozpoczął 1 września 2017 r. Połączył on dotychczasowe zadania Agencji Nieruchomości Rolnych (ANR) i część zadań Agencji Rynku Rolnego (ARR). KOWR będzie wspierać rozwój obszarów wiejskich oraz podejmować interwencje na rynkach rolnych ze środków krajowych.

Te działania to między innymi odpowiedź na plany Unii Europejskiej o stopniowym ograniczeniu wsparcia w ramach WPR do 2030 r. KOWR będzie realizował strategię odpowiedzialnego rozwoju w pakiecie działań strategicznych i flagowych.

Zadania KOWR

Do zadań Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa należą:

- gospodarowanie nieruchomościami rolnymi Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa: dzierżawa i sprzedaż;
- wydawanie decyzji administracyjnych dotyczących obrotu gruntami rolnymi w Polsce (UKUR);
- nadzór nad spółkami hodowli roślin uprawnych oraz hodowli zwierząt gospodarskich o szczególnym znaczeniu dla gospodarki narodowej;
- udzielanie bezzwrotnej pomocy finansowej na utrzymanie infrastruktury na terenach wiejskich;
- współpraca z samorządami w zakresie nieodpłatnego przekazywania gruntów;
- zawieranie umów na dostarczenie produktów rolnych;
- prywatne przechowywanie produktów;
- interwencyjne zakupy;
- administrowanie obrotem towarowym z zagranicą;
- energia odnawialna w rolnictwie;

- działania promocyjne produktów rolnych;
- administrowanie produkcją wina;
- monitoring produkcji cukru;
- Fundusze Promocji;
- systemy jakości;
- PROW 3.2;
- program dla szkół;
- wsparcie dla pszczelarzy.

Administrowanie produkcją wina, wsparcie dla pszczelarzy oraz monitoring produkcji cukru, to tylko niektóre z wielu zadań KOWR

Aby te działania mogły być realizowane, niezbędna jest odpowiednia struktura organizacyjna: biuro KOWR i oddziały terenowe. W biurze Krajowego Ośrodka wydziela się pionierzy: innowacji i rozwoju, gospodarowania nieruchomościami, rynków rolnych, nadzoru nad spółkami, finansowo-administracyjny i operacyjny.

Realizacja zadań

Warto odnotować, że w pierwszym miesiącu funkcjonowania nowej instytucji, do KOWR wpłynęło ponad 35 tys. spraw, z czego 6,5 tys. dotyczyło wydania decyzji administracyjnych, wniosków na dzierżawę, sprzedaż i innych o tej tematyce. KOWR przeprowadził prawie 180 przetargów na sprzedaż i dzierżawę. Przytoczone przykłady świadczą o ciągłości i sprawności działania w zakresie obsługi kontrahentów, beneficjentów i rolników przez nowopowstałą instytucję.

Priorytetem dla mnie i moich pracowników jest właściwe podejście do rolników i beneficjentów. Każdy interesant, który przychodzi do siedziby czy oddziału KOWR zostaje obsłużony w sposób kompetentny, pozyskuje każdą możliwą pomoc i fachowe wsparcie. Dlatego w pierwszych dniach działania nowej instytucji staraliśmy się zrobić wszystko, aby zachować ciągłość i sprawność działania w zakresie obsługi kontrahentów, beneficjentów i rolników – mówi Witold Strobel, dyrektor generalny Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa.

We wrześniu w ramach Podprogramu 2017 POPŻ dostarczono ponad 8 tys. ton żywności. Były to produkty z sześciu grup towarowych m.in. groszku z marchewką,

We wrześniu br. KOWR był obecny m.in. na targach Annapoorna World of Food w Indiach oraz Targach Polagra w Poznaniu

makaronu jajecznego, filetu z makreli, szynki drobiowej, gulaszu wieprzowego z warzywami, mleka UHT, cukru, oleju rzepakowego. Do końca 2017 r. w ramach POPŻ planowane jest dostarczenie i dystrybucja około 23 tys. ton żywności i wydatkowanie ok. 70 mln zł. Obecnie w KOWR trwają prace nad przygotowaniem kolejnego postępowania przetargowego w ramach Podprogramu 2017 na zakup dwóch dodatkowych produktów: kabanosów wieprzowych i miodu wielokwiatowego. Powiększenie zestawu pozwoli wydatkować powstałe w pierwszym postępowaniu przetargowym oszczędności i wzmocnić oddziaływanie Programu.

Trwa realizacja „Programu dla szkół”. Na początku października rozpoczęły się dostawy do szkół. Dzieci z klas I-V szkół podstawowych otrzymają: jabłka, gruszki, śliwki, truskawki, soki owocowe, warzywno lub mieszane, marchewkę, kalarepę, paprykę, rzodkiewkę, pomidorki, mleko, jogurt, kefir, serrek twarogowy. Do końca 2017 r. w ramach „Programu dla szkół” planowane jest dostarczenie dzieciom około 80 mln porcji owocowo-warzywnych i 70 mln porcji mlecznych.

We wrześniu KOWR był obecny na targach Annapoorna World of Food w Indiach. Na stoisku narodowym swoją ofertę eksportową promowało siedem polskich firm z sek-

tora spożywczego. Z kolei na Targach Polagra dla odwiedzających była dostępna Strefa Inspiracji Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa. To na niej podczas wklepów i paneli rozmawiano o projektowaniu opakowań i ich roli w sprzedaży produktu, sposobach wyróżniania się produktem w internecie, zastosowania innowacyjnych technologii w rolnictwie oraz perspektywicznych rynkach zagranicznych. Oprócz tego stoisko informacyjne KOWR obecne było na dożynkach krajowych na Jasnej Górze i w Spale oraz dożynkach wojewódzkich, powiatowych i diecezjalnych.

Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa

☎ 22 661 72 72

Zdjęcia: fotolia, archiwum KOWR

Biuletyn informacyjny nr 10/2017 (201). Wydawany przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

Redagowany pod kierunkiem Małgorzaty Książyk przy współpracy z kolegium redakcyjnym w składzie: Wojciech Adamczyk, Marian Borek, Joanna Czaban, Joanna Czaplą, Waldemar Guba, Magdalena Józeficka, Ewa Markowska-Bzducha, Justyna Matys, Dariusz Nieć, Krystian Popławski, Bogusław Rzeźnicki, Aleksandra Szelągowska.

Opracowywany przez zespół w składzie: Ewa Jaroszewicz, Mariola Marczak.

Projekt graficzny: Paulina Furman, Artur Kubat. **Współpraca:** Alicja Daniluk-Jankowska. **Zdjęcia na str. 1 okładki:** fotolia, ©Pantherstock / Photogenica. **Zdjęcia na str. 1-16:** archiwum MRiRW, fotolia, ©Pantherstock / Photogenica.

Redakcja: ul. Wspólna 30, 00-930 Warszawa; tel. (22) 623 11 75, (22) 623 20 68.

Łączność z czytelnikami: Biuro Prasowe MRiRW ul. Wspólna 30, 00-930 Warszawa, e-mail: rzecznik.prasowy@minrol.gov.pl.

Wersja internetowa <http://www.minrol.gov.pl>; <http://www.arimr.gov.pl/dla-beneficjenta/biblioteka.html>;

ISSN 1233-9784. Podpisano do druku: 13 października 2017 r.

Nakład: 8000 egz. **Druk:** Zakłady Graficzne TAURUS Roszkowscy Sp. z o.o., Kazimierów, ul. Zastawie 12, 05-074 Halinów.

Redakcja wyraża zgodę na kopiowanie, reprodukowanie i rozpowszechnianie w celach niekomercyjnych, w całości lub w części, materiałów tekstowych. Podmiot korzystający z materiałów tekstowych opublikowanych na stronach czasopisma zobowiązany jest do zamieszczenia informacji o ich pochodzeniu.

Zabronione jest kopiowanie, reprodukowanie i rozpowszechnianie materiałów graficznych tj. ilustracji, rycin, zdjęć itp.

ZOBACZ, GDZIE Polska Smakuje

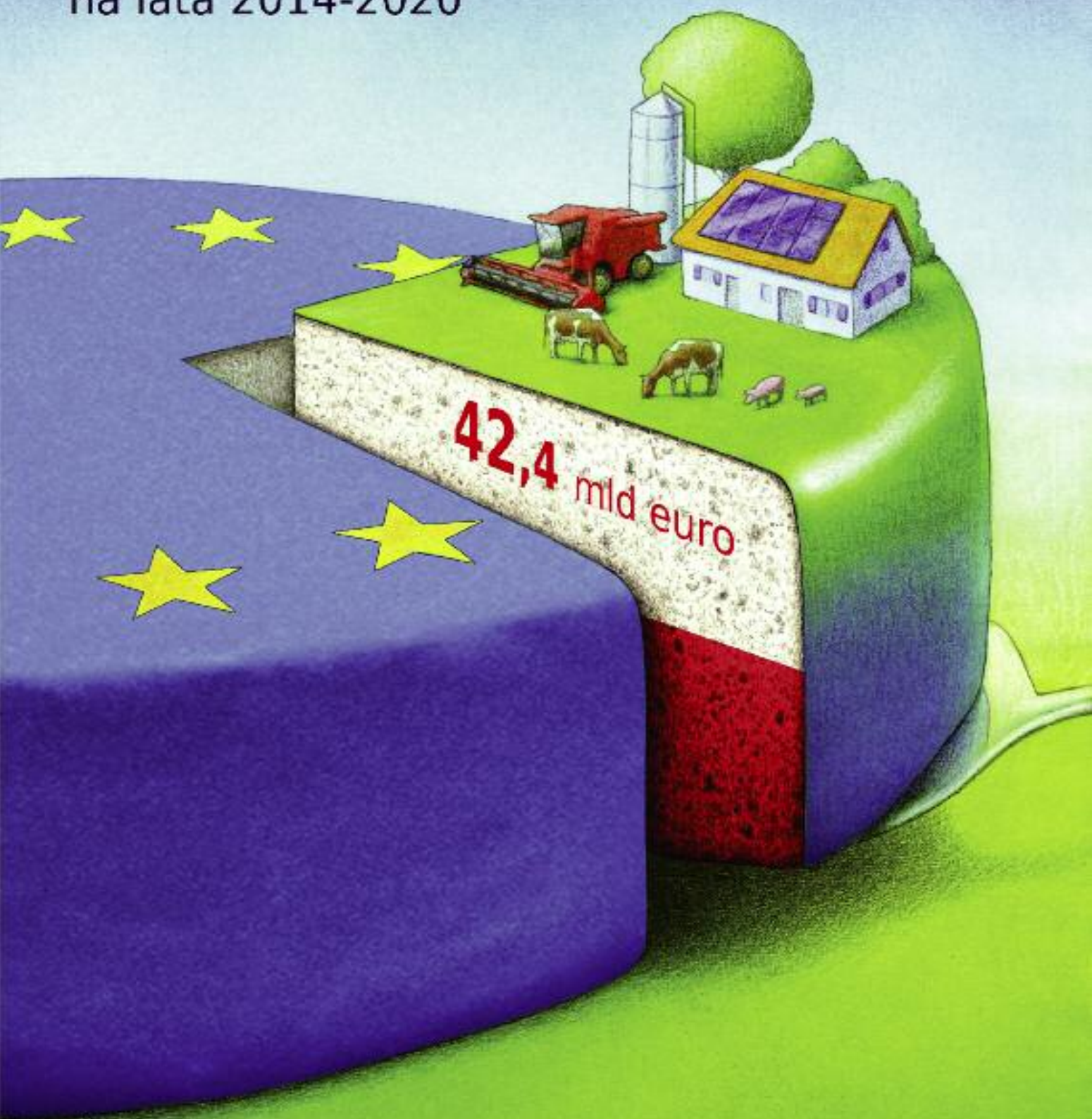
Jesteś rolnikiem lub lokalnym producentem żywności
i szukasz nabywców swoich produktów?
Zapraszamy na stronę internetową www.polskasmakuje.pl
oraz do korzystania z darmowej aplikacji Polska Smakuje.

Polska
smakuje

Wspólna Polityka Rolna Unii Europejskiej na lata 2014-2020

Agencja Restrukturyzacji
i Modernizacji Rolnictwa

Penet Komputer